

Reorganizacija zaradi izvršb

Bioplin in trošarinska zakonodaja

Intervju: mag. Stanislav Mikuž, namestnik generalnega direktorja

Vrhunski športniki v carini

Kje konča svojo pot embalaža?

Zakaj se motor začne kvariti?

Vsi vemo, da je gibanje zdravo, da ima ničkoliko pozitivnih učinkov na naše počutje, da zmanjšuje stres, krepi imunski sistem, izboljšuje spanec, varuje pred nenalezljivimi kroničnimi boleznimi. Za ohranjanje in krepitev zdravja potrebujemo odrasli le pičle pol ure zmerne telesne dejavnosti pet dni v te-

dnu. A kljub vsemu nam je še to dostikrat povsem odveč. Le kdo bo po službi tekal naokrog ali sedel na kolo, če se je pa tako prijetno usesiti na mehek kavč, stegniti noge in malo zadremati ob prijetnem brenčanju radia ali televizije v ozadju.

Večkrat z občudovanjem opazujem svoja otroka. Njima še na misel ne pride, da bi se po šoli ali vrtcu kam zleknili in počivala! Takoj silita na igrišče, na kolo, rolko, skiro, neštetokrat stečeta po stopnicah na tobogan, se igrata skri-valnice, se lovita, brcata žogo. Trdno sem prepričana, da imajo otroci nekakšen notranji motor, ki jih žene naprej, ki jim ne da počivati ali lenariti. Ugasne samo ponoči, nekajkrat na dan, ko je treba jesti, pa je v pripravljenosti v prostem teku. Vedno znova se sprašujem, kdaj in zakaj se ta motor začne kvariti. Otroci postajajo podobni staršem, sčasoma se jim ne ljubi niti odnesti smeti, kaj šele gristi kolena v kak hrib, na sprehod pa gredo samo, če jim obljubimo sladoled ali kokakolo. Igrivo tekanje na svežem

zraku postopoma zamenja sedenje v zaprtih prostorih: za šolsko klopjo, za domačo pisalno mizo, za računalnikom, pred televizorjem. Notranji motor le še tu in tam zakašlja, a ga hitro utišajo s klikom na miško ali preliščijo s tipko na daljincu. Prav zato toliko bolj spoštujem odrasle, ki so za svoj motor vseskozi lepo skrbeli, ga negovali in preprosto niso imeli vesti, da bi ga pustili rjaveti. Ki še danes uživajo v gibanju, prva kapljica znoja jih še bolj podžge in narasli srčni utrip jim nariše nasmeh na obraz.

Za nami sta svetovni dan zdravja (7. april) in svetovni dan gibanja (10. maj), pred nami sta dan brez avtomobila (22. september) in dan hoje (15. oktober). To so dnevi, ki nas spodbujajo k telesni aktivnosti in nas spomnijo na gibanje, za carinike pa je letošnji 12. junij morda še najpomembnejši. Novogoriško športno društvo Carinik je obudilo letne carinske igre, tokrat 9. po vrsti. Carina ima nedvomno rada šport, naša športna društva v uradih pridno delajo, v svojih vrstah imamo celo vrhunske slovenske športnike. Pogoje za gibanje torej imamo, naredimo le še preskok v glavi, dolijmo malo svežega olja v motor in bomo kavču in daljincu pokazali zobe. Pa ne pozabite na obvezno začetno ogrevanje in sproščanje na koncu, da ne bo ta uvodnik kriv za poškodbe in boste rekli, saj je pisalo v časopisu!

*Sabina Langus Boc,
urednica glasila Carina.si*

Carina.si | Interno glasilo Carinske uprave RS

Izdaja: Ministrstvo za finance, Carinska uprava RS, Generalni carinski urad, Šmartinska 55, Ljubljana

Glavna urednica: Sabina Langus Boc | Fotografija na naslovnici: Osebki CITES, razstavljeni v vitrinah na letališču Brnik (foto: Sabina Langus Boc) | Lektoriranje: Mira Anžur

Grafična priprava in tisk: Tiskarna Klar, Murska Sobota

Naklada: 2000 izvodov

Ponatis delov ali celotne publikacije ni dovoljen brez pisnega pristanka izdajatelja. Uporaba in objava posameznih prispevkov je dovoljena le z navedbo vira.

ISSN 1581-8829

Mag. Stanislav Mikuž:

»Stvari nikoli ne morejo biti tako urejene, da se jih ne bi dalo še bolje urediti.«

Ko sem namestniku generalnega direktorja Carinske uprave RS mag. Stanislavu Mikužu predlagala, da narediva intervju, je skomignil z rameni in negotovo dejal, češ saj nimam nič povedati. Kaj se bo pa že našlo, sem se nasmehnila in tako sva se dogovorila.

Njegova pisarna je pospravljena in urejena. Prikrade se mi celo vprašanje, kje so papirji in gore dokumentov, ki bi kazali, da ima polne roke dela. Seveda, brez-papirno poslovanje, pomislim! Kdo, če ne Stanislav Mikuž, je najboljši dokaz za to.

V carino je prišel pravzaprav po naključju pred četrto stoletja, 1. septembra leta 1985.

»Takrat sem učil na srednji šoli in bil povsem zadovoljen. Pojavile pa so se težave z grlom in glasom, zato so mi zdravniki odsvetovali tako delo. Sodelavec me je opozoril na carinski razpis in mi rekel, naj se le prijavim, saj bo carina večno obstajala in se mi ne bo treba bati za službo,« z nasmehom pove.

Delo ga je takoj pritegnilo, bilo je dinamično in pestro, sodelavci pa odlični. Hitro je napredoval in že naslednje leto prišel v oddelek za revizijo, ki je bil rezerviran za izkušene in starejše kadre. Od tam pa za vodjo izpostav Idrija, Ajdovščina in Vrtojba prek položaja direktorja Carinskega urada Nova Gorica do današnjega namestnika generalnega direktorja.

»Delo takrat in danes sta dva različna svetova. Včasih je naše delo temeljilo na popolnem nezaupanju do podjetij, špediterjev in prevoznikov. Pošiljke smo pregledovali, preučevali in vse so bile sumljive. Sodobna carina pa temelji na zaupanju. Dajatve pobiramo na način, ki čim manj obremenjuje podjetja.«

Poenostavljeni carinski postopki ustvarjajo med carino in gospodarstvom partnerski odnos. Da je to pra-

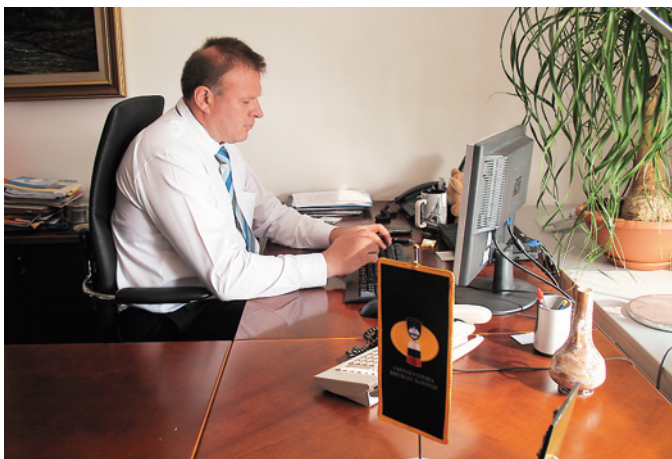

V carini je prehodil celotno pot, od inšpektorja v carinjenju do današnjega drugega moža v slovenski carini.

va pot, dokazuje tudi dejstvo, da v zadnjih 15 letih ni bilo večjih prekrškov ali kaznivih dejanj pri resnih podjetjih. »Prav ta partnerski odnos je največji uspeh, pridobitev, ki zavezuje obe strani. Podjetja, da delajo pošteno, in nas, da ne oviramo njihovih procesov.«

»Uvedba brez-papirnega poslovanja in elektronskega carinjenja je za nas vsekakor revolucija,« pravi. Odpravila je kupe deklaracij na mizi. »Marsikdo ima s tem še vedno težave, saj je meter papirja na mizi dajal občutek, da garaš, da res delaš. Danes pa imaš lahko v računalniku tri metre deklaracij, pa ob koncu dneva ni tega občutka.«

Na izvozni strani se danes prek 90 % vseh postavk blaga obravnava v postopku hišnega carinjenja. To pomeni, da se carina ukvarja le še z 10 % blaga, kar

Mag. Stanislav Mikuž je prepričan, da je uvedba brezpapirnega poslovanja in elektronskega carinjenja za nas revolucija.

nas uvršča na drugo mesto v EU, takoj za Švedsko. Na uvozni strani je ta odstotek okrog 50, kar je malce pod povprečjem EU. Naš cilj je, da bi v naslednjih dveh letih dosegli vsaj 70 %.

To so torej naše največje prednosti, kje pa imamo še rezerve?

»V informacijskem sistemu. Več let se že trudimo vzpostaviti dober, zanesljiv sistem, vendar so partnerji, s katerimi pri tem sodelujemo, malce neodgovorni. Za gospodarstvo je to lahko težava, ki povzroča dodatne stroške in slabo voljo. Hkrati zmanjšuje pluse brezpapirnega poslovanja. Seveda postopki še vedno tečejo relativno hitro, ampak gre za nepotrebno motnjo.«

Stanislav Mikuž je realen človek, ki ve, da so ideje eno, resničnost pa drugo. V carini je prehodil celotno pot, od inšpektorja v carinjenju do današnjega drugega moža v slovenski carini.

»Vse ne more biti idealno. V kolesju, v katerem smo, so meje, ki se jih moramo zavedati. Zakaj bi bili vse življenje nesrečni, če se svet vrti drugače, kot smo si zamislili. Sam se znam prilagoditi in se poskušam stvari lotiti na drugačen, po moje boljši način.«

Ugotavlja, da višje, kot je človek v hierarhični lestvici, manj je možnosti za uresničevanje zamisli.

»Kot vodja Idrije, Ajdovščine in Vrtojbe sem življenje teh izpostav obrnil čisto na glavo. Odvisno je bilo pač od mojih idej, volje in vztrajnosti ter od sodelavcev in njihove pripravljenosti, da mi sledijo. Seveda ne vedno z nasmehom, vsaka sprememba je moteča že po

definiciji, vendar je bila na koncu večina zaposlenih zadovoljna z mojimi rešitvami. Višje kot si, težje je uvesti spremembe. Lahko so ovira okoliščine, razmere ali navade, morda bi bila sprememba bolj motnja kot izboljšava in takrat je pač treba počakati na druge čase. Na sedanjem delovnem mestu je še težje, čeprav mislim, da mi uspeva. Če bi bila carina 'moja', če bi imel nekakšno koncesijo zanjo, bi mnogo stvari naredil drugače. Stvari nikoli ne morejo biti tako urejene, da se jih ne bi dalo urediti še bolje.«

Trenutno ga najbolj zaposluje reorganizacija službe ob predvidenem vstopu Hrvaške v EU. Poudarja, da odločitve niso preproste, še posebej ne za generalnega direktorja, ki jih mora na koncu sprejeti. »Poseben izziv je iskanje kompromisa med socialnim vidikom naših zaposlenih in tistim, kar je dobro ali zdravo za službo. Želimo, da čim več zaposlenih ohrani delo v carini, seveda ne na istih delovnih mestih kot zdaj, ampak v okviru novih nalog in pristojnosti carine.«

Skuša tudi spremeniti razmišljanje zaposlenih. Z elektronskim carinjenjem, analizo tveganja, poenostavljenimi postopki se je namreč povsem spremenil način našega dela. Zdaj je na nas, da se ljudje tega navadijo tudi v praksi: »Najlažje je napisati navodilo na 15 straneh in ga razposlati naokoli. Da to zares zaživi in postane del vsakdanjih opravil, pa lahko pretečejo leta ali se celo zamenjajo generacije.«

Namestnik generalnega direktorja je znan po tem, da ne dela samo v službenem času.

»Zdaj sem se malo popravil,« se zasmee, »e-pošto, ki jo napišem zvečer, shranim in jo odpošljem zjutraj naslednji dan. Zvečer imam pač mir in čas, da se lahko osredotočim na službene stvari, ki jih v pisarni ob vseh telefonih in sestankih težko naredim. To mi je v veselje in ne v breme.«

*Sabina Langus Boc, GCU
Foto: Sabina Langus Boc*

Uporaba bioplina z vidika trošarinske zakonodaje

Bioplin je plinski produkt anaerobnega vrenja oziroma mikrobiološke razgradnje organskih snovi. Gre za proces, ki se brez prisotnosti kisika odvija v posebnem bioplinskem sistemu – bioplinarni. Sestava bioplina je odvisna od sestave organskih snovi in razmer, v katerih poteka proces njihove razgradnje. V večini pa bioplin vsebuje metan in ogljikov dioksid.

Koruzna je vir bioplina v kmetijskih bioplinarnah.

V zadnjih letih smo priča hitremu tehnološkemu razvoju bioplinarn, s čimer je omogočena vse bolj učinkovita razgradnja organskih snovi v bioplin ter njegova pretvorba v električno in toplotno ali pogonsko energijo. Tudi v Sloveniji deluje že nekaj bioplinarn, še več pa jih je v gradnji. Glede na poreklo organskih snovi ločimo kmetijske, industrijske in komunalne bioplinarne. Kmetijske bioplinarne so postavljene na kmetijah, kjer so na razpolago odpadki rastlinskega in živalskega izvora (npr. ostanki žetve, koruza, silaža, poškodovano sadje, gnojevka ...). Podoben vir imajo industrijske bioplinarne, le da gre v tem primeru za večje količine odpadkov industrijskega izvora (npr. odpadki iz klavniške industrije). Industrijske bioplinarne so običajno ob tovarnah ali v industrijskih conah. Komunalne bioplinarne pa so na odlagališčih komunalnih odpadkov ali pri napravah za čiščenje odpadnih vod.

Trošarinska zakonodaja obravnava bioplin v sklopu energentov. V skladu z Zakonom o trošarinah se od energentov, ki se uporabljajo kot pogonsko gorivo ali gorivo za ogrevanje, plačuje trošarina. Bioplin se kot mešanica metana (nad 45 vol. %), ogljikovega dioksida, v sledovih dušika, vodika in vodikovega sulfida (tarifna oznaka 2705 00

00) šteje tudi za biogorivo. V tem primeru se za uporabo bioplina za pogonske namene ali ogrevanje plača trošarina po stopnji, ki je predpisana za biogorivo. Po trenutno veljavni Uredbi o določitvi zneska trošarine za energente znaša stopnja trošarine za biogoriva 0. Opozoriti je treba, da se bioplin v primeru uporabe za pogonsko gorivo uvršča med biogoriva le, če glede fizikalno-kemijskih lastnosti izpolnjuje pogoje iz veljavnih standardov in je primeren za neposredno pogonsko uporabo ali kot dodatek fosilnim gorivom. Če bioplin pogojev iz standardov ne izpolnjuje, se plača trošarina po stopnji, ki je predpisana za enakovredno pogonsko gorivo.

V Sloveniji zaenkrat še ni množične uporabe bioplina za pogonske namene. Uporaba je omejena predvsem na proizvodnjo toplote in tehnološke pare, proizvodnjo električne energije oziroma soproizvodnjo toplotne in električne energije. Proizvedena električna energija se praviloma odda v električno omrežje (kvalificirani proizvajalci električne energije), toplotna energija pa se porabi za ogrevanje bližnjih objektov in same bioplinarne.

V skladu z veljavno trošarinsko zakonodajo se mora oseba, ki želi proizvajati bioplin za pogonske namene ali ogrevanje, najmanj 15 dni pred pričetkom proizvodnje registrirati pri krajevno pristojnem carinskem uradu kot trošarinski zavezanec – proizvajalec biogoriva. Pri tem istem organu je proizvajalec dolžan vlagati tudi mesečne obračune.

Sklenemo lahko, da ima bioplin podobne lastnosti kot zemeljski plin, kar pomeni, da se lahko uporablja v iste namene. Z vidika trošarinske zakonodaje ga v primeru uporabe za pogonske namene oziroma ogrevanje obravnavamo kot energent oziroma biogorivo.

Mag. Neva Uršič, GCU

Kje konča svojo pot embalaža?

Že dalj časa smo prek medijev spremljali priprave slovenskih ekologov, da bi s pomočjo prostovoljcev izpeljali akcijo Očistimo Slovenijo v enem dnevu. V soboto, 17. aprila 2010, pa je tudi vreme poskrbelo, da so načrtovana dela dejansko stekla. Zamisel je bila povzeta po estonskih izkušnjah in usmerjena predvsem v čiščenje in odstranitev divjih odlagališč. K uspešnosti akcije so veliko pripomogli mediji, ki so spodbujali sodelovanje čim širšega kroga prostovoljcev.

V teh dneh se je veliko pisalo o odpadkih in o tem, da je odlaganje odpadkov brez predhodne predelave izguba, da odpadki dejansko predstavljajo vir surovin, ki nadomešča porabo naravnih virov. Prebrala sem, da na osebo na leto proizvedemo 500 kilogramov odpadkov in da po izkušnjah iz tujine akcije ozaveščanja za preprečevanje nastajanja odpadkov nimajo posebnega učinka. Količina odpadkov je odvisna od razvitosti in narašča skoraj vzporedno s standardom. Ugotovljeno je bilo, da se v Sloveniji količina odpadkov povečuje za 2,4 odstotka letno. Lahko da vsi ti podatki držijo, žal pa se pri nas kaže za osnovni problem, da odpadke še vedno odmetavamo v naravo, veliko premalo pozornosti pa posvečamo ločenemu zbiranju, ki je pogoj za uspešno nadaljnjo predelavo. Vedno znova se poraja vprašanje, ali ima naša država mehanizme za zmanjševanje količine odpadkov in spodbujanje embalerjev za racionalno rabo embalaže.

Aprila leta 2006 je bila z uredbo uvedena obveznost registracije zavezancev za plačevanje okoljske dajatve zaradi nastajanja odpadne embalaže pri Carinskem uradu Jesenice. Okoljsko dajatev četrletno plačujeta uvoznik ali pridobitelj embalaranega blaga iz druge države članice in embaler, ki daje embalarano blago na slovenski trg. Plačilu okoljske dajatve je zavezan tudi proizvajalec in pridobitelj embalaže, ki se uporablja na prodajnih mestih (vrečke, plastične škatle, plastični krožniki ...). Trenutno je pri Carinskem uradu Jesenice registriranih 1126 zavezancev. Okoljska dajatev se plačuje po enoti obremenitve. Tako velja, da zavezanec za 1000 kilogramov embalaže plača 1,7 evra, za kar tudi sami zavezanci trdijo, da je zelo malo. Izjema so nagrobne sveče, za katere se plača dvakrat toliko, torej 3,4 evra za 1000 kg. Rigorozna sprememba pa bo z letom 2011 veljala za embalažo, ki ima v svoji sestavi halogene elemente, npr. PVC. Za to vrsto plastične embalaže se bo plačevala okoljska dajatev po 1500 enot obremenitve za kilogram, kar po sedaj veljav-

Na leto proizvedemo 500 kilogramov odpadkov na osebo.

ni vrednosti znaša 2.550 evrov za 1000 kilogramov. Poleg tega je vsak zavezanec letno dolžan plačati carini še 33,38 evra letnega nadomestila za vodenje evidence zavezancev.

Lahko bi se kaj naučili celo od sosednje Hrvaške, ki še ni članica EU, a ima ravnanje s pločevinkami in plastenkami učinkovito urejeno. Kavcijo, plačano ob nakupu pijač, ljudem vrnejo, ko prinesejo prazno embalažo nazaj k pooblaščenemu zbiralcu odpadne embalaže. Nikjer v naravi ni več opaziti praznih pločevink. Še en dokaz za to, da smo uspešno »zeleni«, če se to splača. Upajmo, da se bo v prihodnje to splačalo tudi pri nas.

V okviru akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu sem se tudi sama udeležila očiščevalne akcije na Bledu. Med odpadki so prevladovale plastične vrečke vseh možnih velikosti, plastenke, steklenice, pločevinke ... Na splošno bi lahko rekli, da največ onesnažujemo z embalažo. Vse kaže, da višina okoljske dajatve še ne spodbuja racionalnejšega ravnanja z embalažo.

Vida Černe, CU Jesenice
Foto: Vida Černe

Upravna izvršba v Celju

Čeprav je od reorganizacije službe zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo preteklo šest let, smo bili kmalu po vstopu primorani razmišljati, kdaj se bo zaradi vstopa naše sosede Hrvaške zgodila naslednja. Cilj naše službe, da si pred vključitvijo Hrvaške v Evropsko unijo pridobi dodatne pristojnosti, je zato jasen in nadvse logičen.

Čas je relativna stvar, čeprav teče absolutno enako za vse. Relativna je tudi točnost ure; vrhunski mehanizem ura z natančnim švicarskim mehanizmom za nekaj tisoč frankov se po točnosti ne more primerjati s ceneno kitajsko kvarčno uro za pet dolarjev. Nekomu morda pet let do upokojitve mineva drugače kot drugemu, ki opazuje svojega petletnega otroka in si reče: »Pa saj ni res, še včeraj si tekal v plenicah, zdaj pa bo že čas za šolo!« Tako je tudi z doživljanjem časa v carinski službi. Nekomu, ki je bil zaradi reorganizacije službe v letu 2004 premeščen na drugo delovno mesto ali v drug carinski urad, čas teče drugače kot tistim, ki so ostali na svojih delovnih mestih.

Čeprav je od reorganizacije službe zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo preteklo šest let, smo bili kmalu primorani razmišljati, kdaj se bo zgodila naslednja, tokrat zaradi vstopa naše sosede Hrvaške. Cilj naše službe, da si pred vključitvijo Hrvaške v Evropsko unijo pridobi dodatne pristojnosti, je zato jasen in nadvse logičen. Še danes mi v glavi odzvanjajo besede generalnega direktorja Rajka Skubica, da bomo morali v obdobju pred vstopom Hrvaške v EU vsi malce potrpeti in prevzeti nove naloge, če ob vstopu Hrvaške v EU nočemo imeti glavobola zaradi kadrovske presežke.

V Celju smo si dobro zapomnili stališče generalnega direktorja, da moramo sami izraziti pobudo za nove naloge, da bo ob vstopu Hrvaške v evropsko družino delo za vse uslužbence. Vodstvu urada je to vzelo za poglobljeno dolžnost in moralno obvezo do sodelavcev na meji, zato smo dobesedno pograbilo prvo priložnost in se prijavili za prevzem upravne izvršbe.

Tako smo že v začetku leta 2009, ko se je prvič pojavilo vprašanje prevzema upravne izvršbe, poslali v Ljubljano

no prve signale, da bi si to področje želeli. Svoj motiv smo podkrepili z vizijo in zgodilo se je, kar smo ves čas tiho pričakovali. A je zadeva na las podobna kandidaturi za olimpijske igre. Po veselju pride pozitivna zaskrbljenost. Začeli smo načrtovati, razmišljati o tem, koga postaviti na delovna mesta izterjevalcev, kako prepričati sodelavce z meje, da se odločijo za sodelovanje v popolnoma drugačni zgodbi, kot so jo živeli do sedaj. Vse to smo s sodelovanjem, pogovori in prepričevanjem, pa tudi s pomočjo podatkov delovne skupine, ki se ukvarja s prevzemom izvršb od Davčne uprave RS, ter ob podpori Generalnega carinskega urada tudi uresničili.

Veliko dolžnikov pokliče in pove, da nimajo popolnoma nič opraviti s carino.

Julija 2009 smo skupaj s Sektorjem za splošne in pravne zadeve pripravili sistemizacijo, pri kateri smo upoštevali podatke o količini letnega pripada, ki jih je delovni skupini za izvršbe poslala Davčna uprava RS. Ugotovili smo, da bi potrebovali 11 do 13 izterjevalcev različnih profilov, ki smo jih sistemizirali v Oddelku za nadzor. Ker je bila to idealna številka, ki smo se ji želeli približati postopoma, smo najprej pridobili šest delav-

cev, ki so se videli v tem poslu in so se za delo izterjevalcev sami prijavi. Vodstvo urada je z njimi opravilo kar nekaj razgovorov, preden smo jih lansko jesen poslali na izobraževanje. Vsi so se novih izzivov lotili resno in odgovorno. Po koncu izpitnih rokov smo tako postali bogatejši za šest novih izterjevalcev. V uradu je bilo treba zagotoviti samo še prostor, pisarniško pohištvo in računalnike. Konec preteklega leta je bilo vse nared in težko smo čakali 1. januar 2010, ko je Carinski urad Celje tudi uradno postal izključno krajevno pristojen za upravno izvršbo.

Kaj pravzaprav pomeni upravna izvršba? Na kratko gre izvršbo terjatev, ki so nastale na podlagi Zakona o splošnem upravnem postopku in Zakona o upravnih taksah. Predmet upravne izvršbe so različne denarne terjatve organov državne uprave, organov lokalne skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.

V Službi za splošne in finančne zadeve se je količina dela občutno povečala.

Upravne takse se plačujejo številnim državnim organom in nosilcem javnih pooblastil kot povračilo stroškov za različna upravna dejanja v upravnih in drugih javnopravnih zadevah.

V začetku leta 2010 smo se na ravni Generalnega carinskega urada začeli pogovarjati o sodelovanju z nekaj največjimi predlagatelji, ki so imeli z davčno službo urejeno elektronsko poslovanje. Potrebno se je bilo dogovoriti za sodelovanje in uvesti začasni sistem elektronskega vlaganja predlogov za izvršbo. Že v uvodnih razgovorih smo ugotovili, da bo samo s tremi največjimi predlagatelji število predlogov bistveno višje, kot smo

pričakovali. Postal nam je pošteno vroče, ko smo izvedeli, da bomo namesto pričakovanega pripada 10.000 zadev letno dobili samo iz Obrtne zbornice Slovenije okrog 14.000 zahtevkov za izterjavo. Če k temu dodamo še 10.000 zahtevkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in 4.000 Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, smo se ob novici počutili tako, kot da bi gledali nadrealističen film. A življenje gre naprej in zahteva takojšnjo spremembo miselnosti. Tako smo pričeli načrtovati, kako povečati in organizirati kolektiv, pridobiti nove prostore, pisarniško pohištvo, računalniško opremo ... Ob tem smo pomislili, da bomo morali zdržati do leta 2012, ko se bo obstoječemu kolektivu pridružila še deseterica ljudi, a hkrati tudi na to, da se lahko datum pridružitve Hrvaške premakne za kakšno leto naprej.

Vzporedno s tem smo začeli razmišljati, kako zdržati do leta 2012, ko bo utirjena aplikacija izvršb, ne da bi utonili v lastnih papirjih. Porodila se nam je zamisel o nekakšni začasni aplikaciji in po nekaj tednih naporega dogovarjanja in usklajevanja s podjetjem SRC prišli do dokaj dobre rešitve, ki izterjevalca razbremeni dodatnega administriranja in mu omogoči boljše vodenje evidenc, izdajo aktov s pomočjo obrazcev, samodejno podeljevanje in knjiženje dokumentov v SPIS.

Pridobitev novih pristojnosti ne pomeni zgolj zagotavljanja dela za izterjevalce, ampak tudi povečanje delovnega obsega Službe za splošne in finančne zadeve, predvsem za uslužbenke glavne pisarne in računovodstva. Del opravil v glavni pisarni je z razvojem nove aplikacije poenostavljen, drugače pa je v finančnem oddelku, kjer morajo uslužbenke na podlagi izdanih opominov izterjevalcev v finančni aplikaciji najprej vzpostaviti terjatve do neplačnikov, kot da bi bili naši dolžniki, v primeru poplačil pa te terjatve evidentirati in denar, ki se steka na naš prehodni podračun, prenakazati predlagateljem. To uslužbenkam ob ostalih rednih obveznostih prinaša veliko dela. Glede na pomanjkanje kadrov si prav na tem področju najbolj želimo novo aplikacijo, ki bi poenostavila postopke evidentiranja terjatev. Sedaj rešujemo kadrovske primanjkljaj z nadurami, plačilom na podlagi povečanega obsega dela, v prihodnosti pa ga bomo mogoče tudi s študentskim delom ali zaposlovanjem za določen čas.

Brez računalniških evidenc ne gre.

Za uspešno opravljanje nalog upravne izvršbe bo najbrž treba ustanoviti nov oddelek za izvršbe, v katerem bi se sistematično vodila vsa opravila, povezana z izvršbo, zagotoviti ustrezne kadrovske vire in dobre razmere za delo ter ohraniti pozitivno ozračje, ki ga ustvarjajo uslužbenci sami. Tako meni Melita Jelen, vodja Oddelka za nadzor, kjer so izterjevalci trenutno umeščeni.

»Dejstvo je, da se bo klasični mejni carinik po vstopu Hrvaške v Evropsko unijo moral umakniti z južne meje,« pravi izterjevalec Danilo Kostanjevec in nadaljuje, da je vsakdo sam odgovoren za svojo karierno pot, in če jo želi nadaljevati v carinski službi, je upravna izvršba v Celju zagotovo ena izmed možnosti.

Odločitev za spremembo je bila težka, vendar premišljena, saj je za sabo potegnila tudi negativne finančne posledice. Boris Šmigoc, prav tako bivši mejaš, dodaja, da je 18 let dela v izmeni pustilo na carinikih svojstven

Izterjevalci v Carinskem uradu Celje.

Boris je po 18 letih dela v izmeni zamenjal mejni prehod s klasičnim urnikom.

pečat, zato se je bilo treba najprej navaditi na drugačen delovni čas in način dela, ki zahteva sedenje od sedmih do treh v pisarni.

Uslužbenkam v računovodstvu se je izjemno povečalo število zadev, saj morajo pred izdajo opomina dolžniku evidentirati terjatev v aplikaciji CUKOD, kar je bistveno zahtevnejše od začetne izdaje opominov s strani izterjevalcev, obstaja pa tudi nesorazmerje med številom izterjevalcev in finančnikov v škodo slednjih. Tako prihaja v računovodstvu do ozkega grla. Do sedaj so veliko dela opravile v nadurnem delu in povečanem obsegu dela, pričakujejo pa, da se jim bo v kritičnih trenutkih pomagalo s prerazporeditvijo delavcev. Za uspešno delo in pravično porazdelitev pričakujejo dodatno pomoč.

Skupno mnenje je, da sta zagotovljeno delo in reden prihodek veliki dobrini, ki ju javni uslužbenci včasih ne znajo ustrezno vrednotiti oziroma ju jemljemo za najbolj samoumevno stvar pod soncem. Zato se moramo vsi skupaj potruditi, da bomo prevzeto delo opravili najmanj tako dobro, kot so to delali »dacarji«. Darija Vidmar, direktorica Carinskega urada Celje, pravi, da nekateri odzivi predlagateljev že sedaj kažejo na zadovoljstvo z našim delom.

*Igor Robar, CU Celje
Foto: arhiv CU Celje*

Cariniki: neopevani junaki neširjenja orožja za množično uničevanje

Carina ima pri nadzoru izvoza ključno vlogo, saj preprečuje, odkriva in preiskuje nezakonit izvoz, nezakonito posredovanje in nezakonit tranzit, ki so povezani s širjenjem orožja za množično uničevanje.

Okrepljena vloga carine se odraža v pobudah, kot je okvir standardov za varnost in lajšanje trgovine SAFE, ki ga podpirata Svetovna carinska organizacija in Carinski zakonik EU. Resolucija Varnostnega sveta OZN št. 1540 iz leta 2004 zavezuje vse države članice OZN, da opravljajo učinkovit nadzor izvoza. Namen številnih, v zadnjem času sprejetih resolucij Varnostnega sveta, je nadzor nad pošiljkami blaga z dvojno rabo, civilno in vojaško, vključno z blagom, ki bi lahko prispevalo k proizvodnji jedrskega orožja v Iranu in Severni Koreji. Strategija EU proti širjenju orožja za množično uničevanje iz leta 2003 in dopolnilni dokument iz leta 2008 (Nove smernice za aktivnosti v boju proti širjenju orožja za množično uničevanje) dajeta ključno vlogo nacionalnim kontrolam izvoza, tranzita in posredovanja. Nedvomno je zakonodaja, ki ureja mednarodno trgovino, učinkovita samo, če se pravilno izvaja.

Medtem ko so dostop do obveščevalnih podatkov in solidni sistemi za obvladovanje tveganj bistveni za učinkovit sistem nadzora izvoza, temelji sodoben sistem preiskav na budnosti, sposobnosti in motivaciji posameznih carinikov, ki morajo ukrepati, ko so soočeni s sumljivo transakcijo. Politično zavzemanje za preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje se mora torej razširiti na posamezne preiskovalce v carini, ki potrebujejo podatke, podporo, spodbudo, vire in pravne podlage, da bodo odkrivali in delovali, ko bodo zaznali sumljive dejavnosti.

Neširjenje orožja za množično uničevanje vključuje preprečevanje, odkrivanje, prekinitev, preiskavo in preganjanje transferjev orožja za množično uničevanje. Vsekakor je pravi cilj preprečevanje, saj pridejo drugi elementi preiskave v poštev samo, če ta ni uresničen. Sodelovanje

s pomembnimi akterji v industriji, špedicijah, transportnih agencijah in laboratorijih je torej ključno. Carina je udeležena pri povezovanju teh akterjev in oblikovanju partnerstva za neširjenje orožja za množično uničevanje.

Nadzor izvoza je v EU učinkovit le toliko, kot je močan najšibkejši člen, zato je bistveno, da vseh 27 držav članic EU odigra svojo vlogo pri vzdrževanju močnega in verodostojnega sistema kontrol. Prav tako pomembno je delo z bodočimi državami članicami za krepitev njihovih sistemov izvoznih kontrol.

Stockholmski inštitut za raziskovanje mednarodnega miru (SIPRI) se je po letu 2005 osredotočil na preiskovalne metode pri izvozu – tako z vidika raziskav kot izgradnje sistemov. V zadnjih dveh letih je SIPRI izvedel programe, ki so bili financirani s programom za izvozne kontrole in povezano varnost meje iz ZDA (EXBS). Namenjeni so bili povečanju usposobljenosti za preiskovanje in preganjanje kršitev izvoznih kontrol v jugovzhodni Evropi. V vsaki državi regije sta bila v obdobju od leta 2008 do leta 2009 organizirana po dva dogodka: pripravljalni sestanek in seminar. Udeležili so se ju predstavniki vseh organov, ki se lahko vključijo v odkrivanje, preiskavo in preganjanje kršitev izvoznih kontrol. Zaključni regionalni sestanek je bil februarja 2010 na Bledu in ga je gostila tudi Carinska uprava RS. Na srečanju so poudarili pomen povezovanja vseh udeleženih pri preiskavah iz EU in jugovzhodne Evrope. Tako se krepí neformalno sodelovanje, izmenjujejo se izkušnje, znanje in dobre prakse. Sodelovanje, komuniciranje in usklajevanje pa zahtevajo ustrezno infrastrukturo, okvir in postopke, ki to podpirajo.

*Dr. Sibylle Bauer,
vodja projekta izvozne kontrole, SIPRI*

Obisk vrtca Pikapolonica na mejnem prehodu Bistrica ob Sotli

Mejni prehod Bistrica ob Sotli so 20. aprila 2010 obiskali otroci vrtca Pikapolonica iz Bistrice ob Sotli. Carinika Breda in Zdenko sva izrekla dobrodoščilo mladim obiskovalcem in njihovima vzgojiteljicama. Naš cilj je bil predstaviti otrokom delo carinika na preprost in njim razumljiv način, pa vendar kot resen in odgovoren poklic. Čeprav živijo blizu meje, je večina otrok na vprašanje, ali poznajo našo uniformo, odgovorila, da carinike vidijo predvsem, ko se peljejo na morje.

Cariniki so malčke lepo sprejeli.

Carinik Zdenko jim je pokazal, kako poteka pregled osebnega avtomobila. Pri pregledu je uporabil ogledalo za pregled podvozja; otroci so pri tem dejavno sodelovali in bili zelo pozorni, ali bodo odkrili kaj sumljivega.

Zdenko je dobil navdušene mlade pomočnike.

Na tovarni strani smo pregledali tovornjak in njegovo kabino. Ker je bilo pri pregledu vse v redu, so otroci s pritiskom na gumb dvignili zapornico, da je vozilo lahko vstopilo v Slovenijo. Na cisterni sta carinika Tomislav in Zdenko pokazala, kako se s pomočjo varovalne opreme za pregled cistern varno vzpnejo nanjo. To jih je spominjalo na risanko o Tarzanu.

Razkazali smo jim še notranje prostore in odgovarjali na njihova vprašanja, medtem ko so se sladkali z bomboni. Razdelili smo jim razne zgibanke in brošure, ki jih bodo doma lahko pokazali svojim staršem, da bodo tudi oni izvedeli kakšno zanimivost o slovenski carini. Ob koncu so nas otroci presenetili z lepo zavitim darilom, ki so ga oblikovale otroške roke. V njem je bila knjižica, ki so jo izdali ob 30-letnici vrtca Pikapolonica.

Malčki so nam dan polepšali s svojo prešerno voljo, obdarili so nas z mnogimi nasmehi in iskrenim zani-

Tomiju so otroci pomagali v kabini.

Ko bomo veliki, bomo cariniki.

manjem za vse, kar smo jim pokazali. In ko sem jih vprašala, kaj si oni želijo postati, ko bodo veliki, so odgovorili: »Jaz bom frizerka, ... policist, ... zdravnica, ... nogometaš, ... jaz bom b'la pa carinica ...« Tedaj sem vedela, da se za naš podmladek ni treba bati. Z radovednimi očmi so opazovali, kar smo jim pokazali in povedali, in čeprav mogoče niso vsega razumeli, sem prepričana, da jim bo ta obisk ostal v lepem spominu.

*Breda Zabukovnik, CU Celje
Foto: Tomaž Čelofiga*

Carinski urad Maribor na Jurijevem sejmu

Jurijev sejem je 23. aprila 2010 odprl sezono treh tradicionalnih sejmov na Ptujju. Zbranih je bilo okoli 150 proizvajalcev in prodajalcev na stojnicah in dvakrat toliko prodajalcev kar na cestah in ob avtih. Razporejeni so bili po vsem starem mestnem jedru. Prišli so z vseh koncev Slovenije, ponudili in prodajali so najrazličnejše izdelke domače obrti, starine, nedvomno pa je prevladoval tekstil. Noben sejem seveda ne mine brez pijače in jedače, tako je bilo tudi tokrat. Ker to cariniki vedo, se je Carinski urad Maribor odločil preveri-

ti spoštovanje trošarinske zakonodaje med prodajalci alkohola in alkoholnih pijač. V kontrolo so se podali štirje inšpektorji Oddelka za nadzor Carinskega urada Maribor.

Glede na to, da je bilo na sejmskem prostoru dokaj malo stojnic z alkoholom in alkoholnimi pijačami, sta bili odkriti dve kršitvi trošarinske zakonodaje. V obeh primerih prodajalca kot proizvajalca alkoholnih pijač nista imela svoje dejavnosti ustrezno prijavljene

Inšpektorji so preverjali, ali prodajalci alkoholnih pijač spoštujejo trošarinske predpise.

Šifra	Vrsta
01	Predelava kmetijskih pridelkov, medu in čebelnih izdelkov, zelenjave in sadnih sadežev, gob in gozdnih sortimentov
01.04	sadja
01.04.01	- sadni sokovi
01.05	rastlinska in živalska olja in maščobe
01.05.01	- surova olja in maščobe
01.08	druga živila
01.08.06	- kis
01.09	pijače
01.09.01	- žgane pijače
	Prodaja pridelkov in izdelkov okoliških kmetij na km
02	- drugje predelanih in/ali proizvedenih izdelkov iz las

Nekateri prodajalci alkoholnih pijač niso imeli registrirane ustrezne vrste dejavnosti v izdanem dovoljenju.

pri krajevno pristojnem carinskem uradu. Zanju je bil uveden inšpekcijski nadzor.

Kontrolirani prodajalci alkoholnih pijač na sejmu so imeli dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, vendar vsi niso imeli registrirane ustrezne vrste dejavnosti v izdanem dovoljenju (šifra 01.09.01 žgane pijače). Zaradi nepopolne registracije zavezancev carinski organi ne morejo uporabiti podatkov drugih služb, v tem primeru podatkov iz evidence izdanih dovoljenj o dopolnilni dejavnosti na kmetiji pri krajevno pristojnih upravnih enotah.

Cariniki ugotavljajo, da proizvajalci alkohola in alkoholnih pijač, ki te izdelke prodajajo na sejmskih prireditvah in tržnicah, ne poslujejo vedno v skladu s trošarinsko zakonodajo. Nekateri proizvajalci zmotno menijo, da so trošarinsko obveznost izpolnili, če so se registrirali kot mali proizvajalci žganja (45. člen Zakona o trošarinah, na podlagi katerega za 100-litrski kotel plačujejo trošarino v pavšalnem letnem znesku 25

Jurijev sejem je 23. aprila 2010 odprl sezono treh tradicionalnih sejmov na Ptuj.

evrov), kar pa glede na obseg proizvodnje alkohola in alkoholnih pijač ni dovolj. Carinski urad Maribor bo zato v prihodnje pogosteje opravljal podobne akcije na sejmih.

*Hermína Ropoša, CU Maribor
Foto: Samo Lebarič*

Začasna preusmeritev letalskega prometa z Brnika v Maribor

Letališče Jožeta Pučnika je bilo zaradi obnove vzletno-pristajalne steze popolnoma zaprto za ves promet od 7. do 21. aprila 2010.

Večina potniškega in tovornega prometa je bila v tem času usmerjena na letališče Edvarda Rusjana v Mariboru, blagovno carinjenje pa je v potekalo predvsem na Izpostavi Letališče Brnik, saj je bil organiziran vsakodnevni prevoz blaga s tovornimi vozili v obe smeri.

V štirinajstih dneh je mariborskim carinikom pomagala šestnajstčlanska ljubljanska ekipa, ki ji gre zahvala, da je bilo vse opravljeno tako, kot mora biti.

Glede na carinske prostore na mariborskem letališču, gradbišče in improvizirano prostorsko razdelitev v potniškem prometu si je bilo na začetku kljub pripravam težko predstavljati potek dela in zagotavljanje carinskega nadzora.

Na selitev so se cariniki obeh uradov dobro pripravili, saj so bili vodje izmen z Brnika že pred selitvijo na ogledu v Mariboru, kjer so bili pripravljene »scena-

Slika, ki za mariborsko letališče ni ravno značilna.

riji«, razpored izmen pa je bil narejen že na Brniku. Resda je narava z delujočim ognjenikom na Islandiji za nekaj dni poskrbela za zmanjšanje prometa, vendar je bilo vse delo opravljeno z dobro voljo, strpnostjo, medsebojnim spoštovanjem in pripravljenostjo obeh carinskih ekip, mariborske in ljubljanske.

In kakšni so bili vtisi kolegov z Brnika ob zaključku?

Jože Krajšek: »Z vašimi sodelavci smo skupaj uspešno končali to delo. Upam, da se vam delo in promet povečata ter se še kdaj vidimo.«

Melita Bole: »Bili smo presenečeni nad pozitivnim ozračjem na letališču Maribor. Kljub majhnosti prostora je bilo vse delo opravljeno v skladu s šengenskiimi zahtevami in zahtevami EU. Vsi se strinjamo, da imamo sedaj dve obdobji letališča Brnik: pred Mariborom in po Mariboru. Da je bilo vse tako, kot mora

Prvi dan je bil najbolj naporen.

biti, je vsekakor zasluga našega začasnega šefa Stanka Podgorška, ki nam je nudil svojo strokovno in moralno podporo.«

Branko Bulovec: »Delovali smo kot v najboljši družini. Naše izkušnje in zagnanost mariborskih kolegov so bile dobitna kombinacija, tudi sodelovanje med službami na letališču je bilo odlično. No, po 'mariborski avanturi' se tudi na Brniku bolje poznamo in še lažje sodelujemo. Za vse pa so 'krivi' Štajerci. Res, da na mariborskem letališču manjka marsikaj, kar imajo veliki, a so vse nadoknadili z izredno voljo in navdušenjem, da lahko pokažejo svoje sposobnosti. Vse sama hvala. Le vulkan Eyjafjallajökull je poskrbel, da ta zgodba ni bila prekičasta. Čeprav smo 'Brničani', vseeno iskreno želimo, da bi se aprilski prizori na ploščadi letališča Maribor še večkrat ponovili in nekega dne postali stalnica.«

Kombinirana mariborsko-ljubljanska izmena z vodjo Izpostave Maribor Stankom Podgorškom v sredini.

Vse delo je bilo opravljeno, kot mora biti.

Obseg dela v tem času je bil za mariborski del ekipe nekaj povsem novega.

Zdravko Rataj: »Bilo je dokaj naporno, saj skoraj ni bilo dneva, ko nisem bil v službi, a sem od ljubljanskih kolegov pridobil mnogo izkušenj.«

In kako komentira potek dela vodja izpostave Maribor **Stanko Podgoršek?** »Prav je, da se ljubljanskemu carinskemu uradu zahvalimo za pomoč, ki so jo nudili v teh štirinajstih dneh, da smo lahko zagotovili ustrezen carinski nadzor. Ob tem prometu potnikov in tovara, ki ga mi nismo niti približno vajeni, si ne moremo predstavljati, da bi delo sami opravili tako dobro, kot smo ga z njihovo pomočjo. Izreden vtis je name napravilo dobro sodelovanje z vsemi kolegi, policijo, Adrio, predstavniki paketnih distribucij in letališkimi osebjem. Glede statistike pa tole: v teh dneh je bilo na vstopu odvzetih in kasneje uničenih dobrih 52 kg mesnih in mlečnih izdelkov, petim potnikom so bile obračunane uvozne dajatve, odvzetih je bilo kar nekaj cigaret, dva potnika pa sta se po izračunu dajatev raje odpovedala blagu.«

Šotor lahko prav dobro nadomesti stavbo – vsaj začasno.

Zagotovo lahko vsi potrdimo, da je bil projekt dobro organiziran in izveden, za kar gre zahvala usklajenemu sodelovanju obeh uradov in treh odgovornih carinskih delavcev: Stanka Podgorška, Marka Bolte in Zvoneta Perovška.

*Hermína Ropoša, CU Maribor
Foto: arhiv CU Maribor*

Naše izkušnje z e-učenjem

Na e-učenje smo se že navadili. V treh letih, odkar uvajamo e-učenje v sistem usposabljanja, se je z njim srečalo 905 uslužbencev. Na začetku smo se odločili, da bo pri večjem številu udeležencev učenje potekalo s pomočjo sistema za upravljanje izobraževalnega procesa eCampus. Odzivi udeležencev so bili vsa leta zelo pozitivni, predvsem ker so si lahko sami izbrali tempo in čas učenja ter ponavljanja snovi.

Vse e-tečaje, ki smo jih uporabljali do sedaj, je razvila Evropska komisija in so namenjeni carinskim upravam, da bi poenotile postopke in delo carinikov v EU. Od leta 2007 smo v carinski službi uspešno zaključili

li e-tečaje o preiskavi vozil, skupni kmetijski politiki (AGREX), pooblaščenem gospodarskem subjektu (AEO), enotnem dovoljenju za poenostavljene postopke (SASP), sistemu EORI, preiskavi zabojnikov, sistemu ART in preprečevanju tihotapljenja cigaret (PARANZA).

Oblikovanje in izdelava e-tečaja trajata nekaj let in sta zelo draga, saj vključujeta poleg strokovnjakov za posamezno vsebino tudi strokovnjake s področja informacijske tehnologije. Zato se Evropska komisija odloča za vsebine, ki so skupne vsem upravam in so pomembne za zaščito zunanjih meja EU.

E-tečaj o preiskavi zabojnikov

Pri razvoju e-tečaja o preiskavi zabojnikov je prvič sodeloval tudi predstavnik slovenske carine, Andrej Starc iz CU Koper. Poleg njega so bili predstavniki Italije, Francije, Nizozemske, Grčije, Nemčije in Velike Britanije. E-tečaj je bil v izvirniku v angleškem jeziku, v CURS pa smo se odločili za prevod v slovenski jezik.

Konkretni cilj e-tečaja je, da se udeleženci po končanem usposabljanju zavedajo morebitnih prevar, povezanih z gibanjem zabojnikov, vloge carinikov pri tem, pomena primerne načina uporabe ustrezne opreme in vseh pripomočkov za carinski pregled, da se naučijo, kako varno in sistematično pregledati zunanost in notranost zabojnika, da spoznajo različne vrste zabojnikov in z njimi povezane vsebine ter izvedo, kako načrtovati in organizirati carinski pregled zabojnika. Poseben cilj tečaja je tudi, da se cariniki med pregledovanjem zabojnikov zavedajo pomena varnosti in zdravja pri delu ter se v primeru ogroženosti znajo odzvati.

Vsebina tečaja izhaja iz postavljenih ciljev in je razdeljena na devet poglavij (uvod v tečaj, varnost in zdravje pri delu, preverjanje dokumentov, vrste zabojnikov, načrtovanje in organizacija carinskega pregleda zabojnikov, carinski pregled zunanosti zabojnikov, carinski pregled notranosti zabojnikov). Udeležence

vodi skozi poglavja virtualni mentor Luka. Po vsakem poglavju so vaje za preverjanje naučenega, sledita pa še študija primera in preverjanje znanja.

Potek e-učenja v CURS

Udeležence (carinike, ki se pri svojem delu srečujejo s pregledom zabojnikov) so določili carinski uradi glede na delovno mesto. Usposabljanje je potekalo kot kombinirano učenje. Prvi dan usposabljanja je bilo klasično usposabljanje, ko so mentorji predstavili udeležencem tečaj, vsebine, potek e-učenja in testiranja ter sistem eCampus. Drugi del pa je bilo e-učenje. Udeleženci so imeli na voljo 14 delovnih dni za samostojno učenje prek spleta na delovnem mestu, dostop pa je bil mogoč tudi od doma. Med e-učenjem je bila omogočena komunikacija med udeleženci in mentorji prek foruma, na katerem so si udeleženci učenja lahko izmenjali izkušnje in sporočila.

Na koncu e-učenja so udeleženci opravili zaključno testiranje v sistemu eCampus v prostorih carinskih uradov. Mentorji so pripravili vprašanja na treh težavnostnih ravneh, ki jih je nato program naključno razporedil. Vsak udeleženec je lahko vstopil v test le enkrat, preverjanje je trajalo 45 minut. Udeleženci, ki so pravilno odgovorili na 75 % vprašanj, so test opravili uspešno.

Udeležence so pri delu usmerjali mentorji, in sicer za področje varstva pri delu Boštjan Kanc iz GCU, za vsa ostala poglavja e-tečaja pa Andrej Starc in Matjaž Podobnik iz CU Koper. Pomoč pri izvedbi tečaja so nudili še lokalni informatiki carinskih uradov.

E-učenja o preiskavi zabojnikov se je udeležilo 161 uslužbencev. V povprečju je e-učenje prek spleta trajalo 10 pedagoških ur, skupaj pa 16 pedagoških ur. Na zaključnem testiranju so bili vsi udeleženci uspešni: povprečna uspešnost je bila 98 % (kar 105 sodelavcev je doseglo 100-odstotni rezultat). Končna evalvacija je pokazala, da so vsi udeleženci predelali celoten tečaj, da so se približno 60 % vsega časa učili med delovnim časom, 40 % pa so se učili od doma.

Mnenja nekaterih udeležencev

»Na e-tečaj Preiskava zabožnikov sem se prijavil, ker do sedaj še nisem študiral na tak način. S tem mislim predvsem na obliko podajanja snovi, preverjanje znanja, pomoč mentorjev ... vse v elektronski obliki. Druga stvar, ki me je pritegnila, pa je bila vsebina tečaja. V svoji dosedanji karieri v carini sem delal predvsem na manjših mejnih prehodih, zato priložnosti za pregled zabožnika nisem imel.

In kako je vse skupaj potekalo? Prvi dan smo imeli v prostorih GCU predstavitev tečaja. Nato smo imeli na razpolago 14 dni za učenje. In smo šli veselo na delo, pardon, na učenje. In zaključek? Snov e-tečaja je ponazorjena zelo enostavno, razumljivo in hkrati še vedno strokovno. Veliko stvari je animiranih in namesto profesorja iz mesa in krvi nam je predaval Luka. Majhen možiček, ki vse ve in se ne boji tihotapcev. Pozitivno je tudi to, da se sam odločiš, kdaj in koliko časa se boš učil. Na koncu še pohvala vsem, kljub nekaj težavam, za uspešno izpeljan projekt od začetka do konca.«

Valter Žnidaršič, CU Ljubljana

»E-učenje je potekalo brez zapletov, način in izvedba se mi zdita primerna, saj lahko sam tempiraš delo in izobraževanje ter vse skupaj prilagodiš delu v službi in doma. Tema tečaja je bila zame zelo dobrodošla, saj delam na mejnem prehodu in se tako redno srečujem z zabožniki. Vsaj kar se pristopa tiče, bo ta zdaj drugačen – predvsem z vidika varnosti pri delu pa tudi pregleda zabožnikov. Žal moram povedati, da je imel tečaj pomanjkljivost, saj bi v sklopu tečaja oz. na koncu morala biti praktična predstavitev pregleda, za kar mislim, da ne bi smelo biti

ovir, saj imamo sami luko in tam kolege, za katere vem, da odlično obvladajo in opravljajo svoj posel in bi nam lahko nazorno prikazali, kako poteka njihovo delo od samega začetka z analizo tveganja do končnega pregleda.«

Branko Cvikl, CU Maribor

»Moja izkušnja z e-učenjem je pozitivna, saj sem bil v času e-učenja na letnem dopustu. Vendar to ni bila ovira za ogled celotne vsebine tečaja, saj sem do njega dostopal preko spleta z domačega računalnika. S sodelavci smo se o vsebini tečaja in o uporabnosti pridobljenega znanja veliko pogovarjali. Mnogi smo menili, da bi bili takšni tečaji dobrodošli že pred časom. Teoretični del je sicer dobro zamišljen in izdelan, lahko pa bi mu v sodelovanju s koprskim Oddelkom za analizo in kontrole v luki Koper dodali še praktični del, saj imamo na tem področju dovolj znanja in izkušenj.

Verjamem, da nam bo novo pridobljeno znanje tudi v kontekstu varstva pri delu zelo pomagalo pri nadaljnjem carinskem delu.«

Dušan Gorjup, CU Koper

Udeleženci si v prihodnje želijo nadgraditi naučene vsebine s praktičnimi primeri in praktičnimi vajami v luki Koper, predlagajo pa še več takih oblik usposabljanja tudi o drugih področjih. Predvsem jih zanima seznanjanje z zakonodajo.

Irena Morel, GCU

Foto: arhiv GCU

Udeleženci med zaključnim testiranjem.

Skupinska slika ene izmed skupin po uspešno opravljenem zaključnem testiranju.

Preverjanje strokovne usposobljenosti na področju intrastata v Carinskem uradu Nova Gorica

Carinska uprava RS je v letu 2008 začela preverjati strokovno usposobljenost, zato da dvigne strokovnost uslužbencev ter omogoči učinkovitejše in kakovostnejše delo.

Začetki

Preverjanje je opredeljeno že v Zakonu o carinski službi, vendar pa je pri vsaki novosti, ki se želi vpeljati, podpora vodstva CURS izjemno pomembna. V tem primeru je prav gotovo omogočila lažjo in hitrejšo uvedbo. Izhodišča za preverjanje so bila pripravljena v Oddelku za izobraževanje in v delovni skupini za uvedbo preverjanja (Irena Morel, Nevenka Kovačič in Mateja Logar). Pri pripravi je sodeloval še Sindikat carinikov Slovenije, katerega sodelovanje je bilo zelo konstruktivno. Skupaj smo oblikovali boljša končna merila, postopek in obliko preverjanja. Tako je bil sprejet končni dogovor, da se preverjanje opravi le na tematsko zaključenih delovnih področjih (in ne več področjih hkrati) in da se pred vsakim preverjanjem opravi usposabljanje, pripravi gradivo in uslužbencem razdelijo možna vprašanja. Celoten koncept preverjanja je usmerjen zelo praktično in individualno ter izhaja iz dela, ki ga uslužbenci opravljajo.

Za prvo področje preverjanja je bilo izbrano uvrščanje blaga v kombinirano nomenklaturu. Najprej je bilo opravljeno pilotno preverjanje v treh možnih oblikah

(delavnica, seminar in predavanje), nato pa le še kot delavnica, ki se je tudi izkazala za najprimernejšo obliko podajanja znanja. Preverjanje sta uspešno opravila 102 javna uslužbenca.

Preverjanje s področja intrastata

Kot drugo področje preverjanja je bilo za 27 uslužbencev iz Oddelka za intrastat iz Carinskega urada Nova Gorica opravljeno preverjanje na področju intrastata (poročanje o menjavi med državami članicami in tarifa).

Pred preverjanjem sta bili med 13. in 15. januarjem 2010 in med 16. in 17. februarjem 2010 opravljene tri-dnevne delavnice. Področja, ki se neposredno nanašajo na intrastat, so prevzeli predavatelji iz CU Nova Gorica: Igor Uršič, Aleš Kovačič, Mitja Rutar, Klemen Vinazza in Barbara Mavrič, področje tarife pa so pokrili predavatelji iz GCU: Nevenka Kovačič, Irena Jakomin in Marjan Gliha Vavpotič. Vseh osem predavateljev je svoje delo odlično opravilo, saj so udeleženci pohvalili tako način podajanja snovi kot možnost obnovitve znanja, gradivo in odnos do slušateljev.

Na delavnici je bilo prijetno ozračje.
Foto: Nevenka Kovačič

Preverjanje znanja.
Foto: Mateja Logar

Preverjanje za prvo skupino je bilo 10. februarja, za drugo pa 12. marca 2010. Komisijo so sestavljali mag. Stanislav Mikuž, Nevenka Kovačič in Igor Uršič. Vsi uslužbenci so bili uspešni, zato so ob koncu drugega preverjanja prejeli čestitke in potrdila iz rok mag. Stanislava Mikuža, namestnika generalnega direktorja in člana komisije.

Ob koncu preverjanja vsekakor ne moremo mimo komentarja, ki ga je eden od udeležencev zapisal v evalvacijski vprašalnik: »Izvedba je koristna za izboljšanje znanja in usposobljenosti za delo, kar lajša delo in omogoča boljše rezultate.« Po dveh preverjanjih tako lahko zatrdimo, da smo šli v pravo smer in da je osnovni koncept preverjanja prijazen do uslužbencev in hkrati tudi najbolj učinkovit. V enaki smeri bomo poskušali nadaljevati tudi v prihodnje. Stekle so namreč že priprave na jesensko preverjanje s področja carinskega dolga, povračil in doplačil ter odpusta dajatev.

Igor Uršič, član komisije in vodja Oddelka za intrastat, nam je zaupal nekaj svojih pogledov.

»Čeprav smo za sodelavce iz Oddelka za intrastat že pred vstopom Slovenije v EU opravili obširno izobraževanje z vseh področij delovanja oddelka, se je v zadnjih letih pokazala potreba po ponovitvi. Delno se je spremenila zakonodaja, ki ureja intrastat, nekateri sodelavci so odšli, drugi so prišli. Uvedli smo SPIS, ki je na začetku povzročal veliko težav. Zaradi vseh teh razlogov sem želel, da smo v preverjanje vključeni čim prej. V Sektorju za splošne in pravne zadeve GCU so naše želje upoštevali, nam pomagali pri izvedbi in zagotovili tudi pomoč Sektorja za tarifo vrednost in poreklo. Za preverjanje so predavatelji pripravili zelo uporabno gradivo, ki nam koristi tudi med rednim delom in ne samo za pripravo na preverjanje.

Vsem predavateljem se zahvaljujem za njihov trud in prispevek, zahvalil pa bi se seveda tudi vsem sodelavcem, saj so usposabljanje sprejeli kot nekaj, kar jim bo koristilo, in ne kot nekaj negativnega in odvečnega. To se je še posebej videlo pri preverjanju, saj je bilo izkazano znanje na zelo visoki ravni, na kar sem kot vodja oddelka zelo ponosen.«

In tudi dva udeleženca preverjanja:

Matjaž Černigoj: »Obnavljanje že pridobljenega zna-

Namestnik generalnega direktorja in član komisije mag. Stanislav Mikuž ter Mateja Logar iz Oddelka za izobraževanje sta udeležencem ob zaključku preverjanja čestitala in jim podelila potrdila.
Foto: Nevenka Kovačič

Igor Uršič
Foto: Mateja Logar

Matjaž Černigoj
Foto: Kostja Princič

nja je vedno dobrodošlo, še posebej če je na prijazen in zanimiv način, na takšen, kot so nam ga predavatelji predstavili. Zlasti bi pohvalil predavanja o uvrščanju v kombinirano nomenklaturu, kjer se vedno dogaja kaj novega, tako da na koncu še tako zapletena stvar postane enostavna – samo brati je treba.«

Mojca Šen: »Ob novici, da bomo imeli preverjanje strokovne usposobljenosti o intrastatu, se nas je vsaj večina prestrašila. Malo smo se oddahnili, ko smo izvedeli, da bomo prejeli gradivo, imeli predavanja ter na tak način nekoč že pridobljeno znanje samo obnovili. Ob koncu preverjanja lahko rečem, da je bilo res izvedeno na korekten in prijazen način.«

Mateja Logar, GCU

Mojca Šen
Foto: Kostja Princič

Delovni obisk kolegov iz Hrvaške v okviru programa Carina 2013

Od 29. do 31. marca 2010 je Sektor za preiskave, Analitsko-informacijsko oddelček gostil kolege iz službe za nadzor in informatiko hrvaške carine. Vsi razen ene udeleženske delajo na področju obvladovanja tveganj.

Prvi dan obiska smo jih v Generalnem carinskem uradu seznanili z delovanjem Sektorja za preiskave in Analitsko-informacijskega oddelka. Skozi slikovne prikaze in ob številnih vprašanjih smo jim poskušali čim nazorneje

predstaviti svoje delo. Spoznali so način kreiranja napotka SAT, kje pridobivamo različne informacije, kako jih pošiljamo in kakšna je naša računalniška podpora.

Naslednji dan smo se odpravili v Carinski urad Koper, kjer nas je sprejel direktor Milan Bogatič. Predstavil je delo in organizacijske enote urada. V Oddelku za analizo in kontrole, ki ga vodi Raniero Grando, smo si ogledali, kako in na podlagi kakšnih meril se odločijo za kontrole.

Hrvaški kolegi so prvi dan spoznavali delovanje Analitsko-informacijskega oddelka. Foto: Robert Kos

Na Obrežju so se pogovarjali o sodelovanju med slovenskimi in hrvaškimi cariniki. Foto: Bojan Malus

Predstavili so večje zasege in vire informacij, ki jih uporabljajo za analizo. Med ogledom pristanišča Koper smo se ustavili pri mobilnem rentgenu in prijazni cariniki so nam prikazali pregled dveh zabojnikov. »Ujeli« sicer nismo ničesar, a je bilo vseeno zelo zanimivo. Analizo tveganja v praksi so nam predstavili v blagovnem oddelku Izpostave Koper.

Zadnji dan obiska je Matjaž Korošec iz Generalnega carinskega urada predstavil delo koordinacije inšpekcij in ostalih naknadnih kontrol, na mejnem prehodu Obrežje pa smo spoznali organiziranost in delo carinikov na prehodu, s poudarkom na analizi tveganja v potniškem prometu. Gostje so si ogledali še delovanje blagovnega oddelka Izpostave Obrežje. Slikovni predstavitvi vodje iz-

postave Petra Jeriča je sledil pogovor o sodelovanju med hrvaškimi in slovenskimi cariniki na mejnem prehodu. V pogovoru sta sodelovala tudi Anton Kmetič, pomočnik direktorja Carinskega urada Brežice, in Bojan Malus, pomočnik vodje Izpostave Obrežje. Po končani predstavitvi smo se od kolegov iz hrvaške carine poslovili z zagotovilom, da smo jim na področju analize tveganja vedno pripravljeni pomagati. Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalil predstavnikom carinskih uradov Koper in Brežice za sodelovanje pri izvedbi delovnega obiska kolegov iz Hrvaške.

Robert Kos, GCU

Foto: arhiv GCU

Srbija se vključuje v Konvencijo o skupnem tranzitnem postopku

Tako Srbija kot večina zahodnobalkanskih držav je v tem trenutku zelo dejavna pri izpolnjevanju pogojev za pristop h Konvenciji o skupnem tranzitnem postopku. S članstvom Srbije bi se z enim tranzitnim postopkom pokrila pot od Slovenije in Madžarske vse tja do Grčije in Bolgarije. Pri tem ima Srbija ključno geografsko lego in je v tem procesu zelo pomembna država.

Zato so januarja 2010 Carinski urad Nova Gorica obiskali visoki predstavniki srbske carinske uprave, ki jih je vodila Idrija Hadzibegović, pomočnica direktorja za carinsko poslovanje in mednarodno carinsko sodelovanje v srbski carini. Zaradi skupne zgodovine, podobnih problemov, izhodišč in potencialnih rešitev ter nenazadnje zaradi jezika je Slovenija za Srbijo zelo primeren partner. Srbskim kolegom smo predstavili operativne postopke NCTS-a, poizvedbe in izterjave ter delovanje službe za pomoč uporabnikom. Obiskali smo še mejni prehod Gruškovje, kjer so jim naši kolegi predstavili delovanje evropskih elektronskih sistemov, ki v praksi žal niso vedno tako idealni kot v teoriji. Evropa je pač velika, različna in iz tega izvira večina carinskih težav, ki jih meja še posebej občuti. Je

Srbska delegacija na Gruškovju.

pa to svojevrsten izziv za našo službo in za vse zaposlene. Tudi to, da v »carinski« Evropi ni vse idealno, je bilo pomembno sporočilo, ki so ga srbski kolegi odnesli s seboj v Beograd.

Jure Bačar, CU Nova Gorica

Foto: arhiv CU Nova Gorica

Predstavniki srbske carine na študijskem obisku v Oddelku za poreklo

Od 22. do 24. marca 2010 je Oddeldek za poreklo v Sektorju za tarifo, vrednost in poreklo GCU v okviru programa Evropske komisije TAIEX gostil predstavnike srbske carinske službe. Obiska so se udeležili trije predstavniki srbske carinske uprave, ki so odgovorni za poreklo: Danka Jovanović, vodja oddelka, Milica Šušta in Vladimir Filipović. Predstavnike srbske carine smo gostili štirje člani Oddelka za poreklo, drugi dan obiska pa so jih sprejeli sodelavci Carinskega urada Ljubljana.

Obisk je bil namenjen poglobljeni izmenjavi informacij s področja porekla, nadgradnji njihovega strokovnega znanja in veščin z našimi izkušnjami in s priporočili o pravnih vidikih in posledicah pri vodenju posameznih postopkov v okviru zakonodaje Evropske skupnosti ter tudi pri vključevanju v svetovne integracije (mednarodne povezave, sklepanje prostotrgovinskih sporazumov). Srbski kolegi, ki so zavidljivo strokovno znanje pokazali že ob prvem obisku leta 2008, so se tudi tokrat izkazali z odličnim strokovnim poznavanjem področja porekla.

Prvi dan obiska smo jim poglobljeno predstavili evropsko zakonodajo in postopke. Poudarili smo aktualne zadeve, ki so bile zanje še posebej zanimive: problematiko zahodnega Balkana, kumulacijo SAP in SAP+, panevromeditersko konvencijo pravil o poreklu. V nadaljevanju smo goste podrobno seznanili s strokovni področji, ki jih pokrivamo: s postopkom naknadnega preverjanja dokazil o poreklu, izdanih v Sloveniji oz. v tujini, in s poenostavljenim postopkom potrjevanja porekla blaga (pooblaščen izvozniki). Slednji je bil predstavljen zadnji dan obiska v prostorih GCU, ko smo srbski delegaciji pojasnili tudi raznovrstna odprta vprašanja in reševanje zadev v konkretnih situacijah.

Drugi delovni dan obiska so jim sodelavci v Carinskem uradu Ljubljana predstavili nadaljevanje vodenja in zaključek postopkov naknadnega preverjanja pri nas in v tujini izdanih dokazil o poreklu blaga, s poudarkom na naknadnem obračunu premalo plačanih dajatev. Slednje je bilo še posebej zanimivo za vodjo srbske delegacije, kolegico Danko, ki v svoji upravi kot pravna strokovnjakinja vztrajno sledi evropskim smernicam in tovrstni

Predstavniki srbske carine, odgovorni za poreklo, so se zanimali za naše izkušnje in vključevanje v svetovne integracije na tem področju.

problematiki v EU. Podrobno je bila prikazana tudi izdaja dovoljenja za ločeno knjigovodsko izkazovanje zalog. Vse naše predloge in rešitve pravnega značaja in tiste, ki so uporabne za njihovo prakso, so že v preteklosti hvaležno upoštevali in vgradili v svojo zakonodajo, da bi jih uporabili pri vsakodnevem operativnem delu.

Srbski predstavniki so se iskreno zahvalili za vse naše konstruktivne odgovore na svoja skrbno pripravljena vprašanja ter tudi priporočila za nadaljnje delo in vključevanje v mednarodne povezave na področju porekla blaga.

Po zaključku študijskega obiska smo goste popeljali na krožni ogled starega mestnega jedra Ljubljane in večer zaključili z okušanjem pristnih slovenskih kulinarčnih dobrot v tradicionalni gostilni v ožjem mestnem središču.

Gosti in gostitelji Oddelka za poreklo.

Obisk je bil plodovit in izredno koristen tudi za nas, saj s tovrstnimi srečanji prav tako preverjamo lastno znanje, ki smo ga pridobili z izkušnjami. Obenem smo še dodatno utrdili pristne medsebojne stike in osebna prijateljstva, ki smo jih navezali že pri prvem obisku. Neformalne stike bomo lahko z izmenjavo mnenj, stališč in izkušenj obeh strani s pridom uporabili pri konkretnem reševanju morebitnih težav.

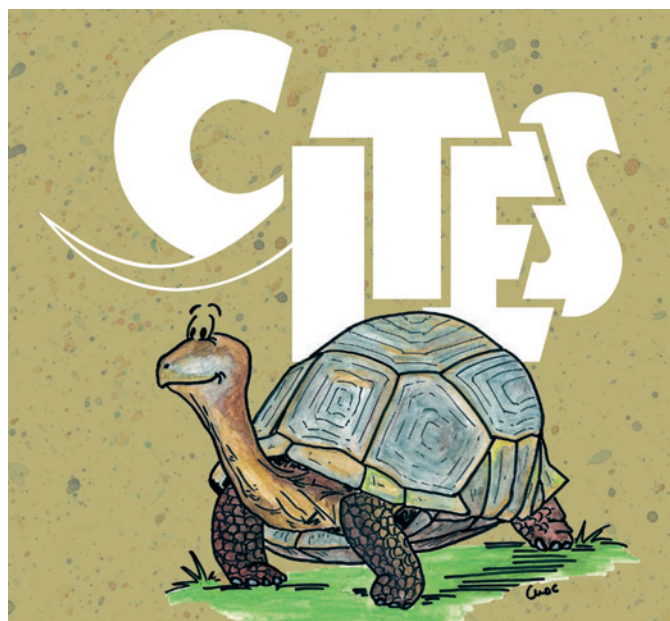
Andrej Šparovec, GCU
Foto: arhiv GCU

10-letnica konvencije CITES v Sloveniji

23. aprila 2010 je minilo deset let, odkar je Republika Slovenija kot 150. država podpisnica začela izvajati Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, znano kot konvencijo CITES. Ščiti nad 33 tisoč vrst živali in rastlin, ki jih ogroža nedovoljena mednarodna trgovina, ne glede na to, ali gre za žive osebkke, njihove dele ali izdelke iz njih.

Pri nas se je izvajanje konvencije CITES začelo v Agenciji RS za okolje, ki je bila zadolžena za vzpostavitev celovitega sistema njenega izvajanja. V desetletnem obdobju se je agencija soočala s številnimi izzivi, saj so bili vsebina in cilji konvencije CITES precej tuji tako državnim organom in ustanovam kot širši javnosti. Po desetih letih je sistem izvajanja konvencije CITES v Sloveniji v celoti vzpostavljen in vključuje delo številnih služb, ki s sodelovanjem in izmenjavo informacij ter odgovornim in strokovnim pristopom k reševanju problemov prispevajo k uspešnosti izvajanja tega mednarodnega sporazuma.

Za spoštovanje konvencije CITES skrbi tudi Carinska uprava RS. Cariniki pri uvozu, izvozu, ponovnem izvozu ali tranzitu preverjajo, ali gre za osebkke zavaro-

Carina in Agencija RS za okolje sta ob 10-letnici na brniškem letališču postavili razstavo zaseženih osebkov CITES.

Krokodili so ogroženi zaradi velikega povpraševanja modne industrije po njihovih kožah za izdelavo torbic, pasov in drugih usnjenih izdelkov.

vanih živalskih in rastlinskih vrst. Pri ugotavljanju, ali posamezni osebki res pripadajo zaščitenim živalskim in rastlinskim vrstam, sodelujejo z Agencijo RS za okolje. Pri osebkih zavarovanih vrst cariniki preverjajo, ali jih spremljajo predpisana dovoljenja. Ugotavljajo tudi, ali živali, ki morajo imeti predpisane označbe (mikročip, obroček ali vtetovirano znamenje), ustrezajo podatkom na spremljajočih dokumentih. Agencija RS za okolje je leta 2005 za učinkovitejše izvajanje konvencije CITES in predpisov Evropske skupnosti, ki urejajo to področje, predala Carinski upravi RS čitalnike za mikročipe, ki se uporabljajo za identifikacijo živih živali.

Največ osebkov CITES zasežejo cariniki v Izpostavi Letališče Brnik. Tam se srečujejo predvsem s spominki s potovanj, med katerimi so najpogostejši lupine školjk in polžev, korale, izdelki kitajske tradicionalne medicine, izdelki iz slonovine, kože plazilcev, deli medvedov, preparirani krokodili in izdelki iz njih, kaktusi in kače v alkoholu. Na cestnih mejnih prehodih pa se srečujejo s pticami, morskimi plodovi, lovskimi trofejami (medvedi, volkovi ...), ki prihajajo predvsem iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije in Črne gore, nekaj pa tudi iz Romunije in Bolgarije. Zaščitene školjke, korale, polži, želve, kače, pajki prihajajo iz eksotičnih dežel (razna otočja) in Azije. Volkovi in medvedi so največkrat iz Kanade. Za potnike so zanimivi tudi safariji v Afriki, kjer je zaščiten večina divjih živali in tudi izdelkov iz njih (sloni, levi, nosorogi ...).

Slovenija je leta 1992, še pred pristopom h konvenciji, začela izdajati dovoljenja in potrdila, ki so bila primer-

ljiva z dokumenti CITES. Število izdanih dokumentov je iz leta v leto naraščalo, tako da danes Agencija RS za okolje kot pristojni upravni organ izda letno približno 200 dovoljenj ali potrdil CITES za izvoz, uvoz ali ponovni izvoz živali ali rastlin zavarovanih vrst ter preko 2000 potrdil, ki so veljavna le na območju Evropske unije in s katerimi se odobrijo izjeme od prepovedi trgovanja za vrste iz priloge A uredbe Sveta (ES) 338/97. Slednja potrdila izdaja predvsem za v ujetništvu gojene kopenske želve, ki jih slovenski gojitelji v velikih količinah vzgajajo na registriranih farmah.

Do polnopravnega članstva naše države v Evropski uniji sta izvoz in ponovni izvoz presegala uvoz, po letu 2004 pa je število dovoljenj za izvoz upadlo, predvsem na račun povečanega obsega trgovine na skupnem trgu EU. Zaradi enotnega evropskega trga je Slovenija po 1. maju 2004 izgubila tudi velik del nadzora nad vnosom tujerodnih vrst živali in rastlin na svoje ozemlje. Pred letom 2004 so uvozniki pogosteje uvažali žive živali (papige, kuščarje, tropske ribe) nezavarovanih vrst.

Žive živali, odvzete iz narave za komercialne namene, danes zanemarljivo prispevajo k izvozu. Za znanstvenoraziskovalno delo se izvažajo vzorci DNK, zob in tkiv velikih zveri, delfina, kita in morskih želv.

Carina in Agencija RS za okolje sta ob 10-letnici na brniškem letališču postavili razstavo zaseženih osebkov CITES. V vitrinah in na informativnih panojih v pritličju in 1. nadstropju glavne letališke zgradbe si lahko potniki med čakanjem na let ogledajo številne

Na panojih na brniškem letališču so informacije o konvenciji, navodila potnikom, kaj smejo vnesti v EU in pod kakšnimi pogoji, ter podatki o tem, katere živalske in rastlinske vrste so zaščitene.

zaščitene živali in rastline ter izdelke iz njih. Na ogled so preparirani krokodili, želve, kačje kože, kače v alkoholu, kožuhi velikih mačk, nosorogov rog, ki velja za enega najdragocenejših razstavljenih primerkov, kaktuse, izdelki iz slonovine ... Na panojih so informacije o konvenciji, navodila potnikom, kaj smejo vnesti v EU in pod kakšnimi pogoji, ter podatki o tem, katere živalske in rastlinske vrste so zaščitene.

Sabina Langus Boc, GCU

Foto: Sabina Langus Boc

Drugo leto delovanja Oddelka za centralno pomoč uporabnikom

Oddelek za centralno pomoč uporabnikom, bolj znan kot helpdesk, je maja 2010 praznoval drugi rojstni dan.

Kar nekaj pomembnih dogodkov, tako za oddelek kot za celotno službo, se je zgodilo v zadnjem letu. Najprej naj omenim razširitev oddelka z dvema novima članoma, saj se je zaradi daljše odsotnosti starih (ki so uspešno nadgradili trud preteklega leta), predvsem pa zaradi širšega obsega dela pokazala potreba po tem. Oba nova sodelavca sta odlično poprijela za delo in sta popolnoma samostojna pri obdelavi prejetih klicev. Seveda je za kakovostno delo potrebnega veliko izobraževanja. Delavci Oddelka za centralno pomoč uporabnikom moramo svoje znanje stalno nadgrajevati, zato se udeležujemo usposabljanja in izobraževanja v CURS in v tujini. Rad bi izpostavil odlično sodelovanje z Oddelkom za izobraževanje GCU, prav tako pa sodelovanje z vsemi sektorji.

V preteklem letu je del našega oddelka sodeloval pri izobraževanju carinskih delavcev za novo tranzitno aplikacijo, namenjeno 4. fazi SINCTS. Pri koordinaciji izobraževanja in pripravi je bilo veliko dela, še več pa pri izvedbi, saj je bilo opravljenih sedem delavnic na treh različnih lokacijah. Delavci oddelka smo sodelovali na izobraževanju v Novi Gorici in Ljubljani. Potekalo je v dobrem ozračju, a na žalost ob velikih tehničnih težavah.

Po izobraževanju je prišel čas za uvedbo novih različic aplikacije. Začelo se je z uvajanjem 2. faze ECS, sledilo pa je uvajanje nove tranzitne aplikacije za 4. fazo SINCTS. Kljub julijski vročini so nas dodatno grelji telefoni in jezni uporabniki, pred katerimi smo bili žal nemočni, saj na delovanje aplikacije nismo imeli vpliva. V prvih dneh

Včasih so delavci oddelka tudi strelovod za izlive jeznih strank.

Vedno smo v naglici pri iskanju pooblastil, preučevanju uporabniških navodil in tehničnih specifikacij za nove aplikacije.

smo bili tako samo strelovod za izlive jeznih strank. Ker so se v tem obdobju vključevale v 4. fazo NCTS in 2. fazo ECS vse države članice, je Evropska komisija zahtevala dnevno poročanje o stanju in napredku pri uvedbi, kar je opravljal naš oddelek.

V zadnjem času so se posamezni delavci oddelka udeležili delavnic za uporabo trošarinskega sistema EMCS, ki je bil uveden v začetku aprila 2010. Oddelek za centralno pomoč uporabnikom EMCS nudi pomoč pri vključevanju trošarinskih uporabnikov v sistem. Izobraževanje je izvedel Sektor za trošarine, poleg tega smo se s kolegi iz sektorja udeležili izobraževanja v tujini.

Pred kratkim smo dobili še naloge v zvezi s prevzemom plačilnega prometa za potrebe Sektorja za finančne zadeve in nabave. Na osnovi prenosa se posodablja stanje garancij podjetij in deklarantov, zapirajo pa se tudi terjatve.

Žal so naše poglavitno delo težave informacijskega sistema, predvsem zaradi počasnega delovanja in pogostih izpadov. Z nadzornimi orodji in informacijami s terena se trudimo kar najhitreje zaznati težave ter o motnjah obvestiti zunanje vzdrževalce. Istočasno poteka obve-

ščanje vseh uporabnikov. Zavedamo se, da je tovrstnega nedelovanja preveč, zato se s stalnim obveščanjem vseh vpletenih trudimo zmanjšati čas, ko je sistem nedostopen.

Pred kratkim smo se udeležili prve evalvacijske delavnice za carinske transevropske sisteme na Poljskem, kjer smo sodelovali v delovni skupini nacionalnih oddelkov za pomoč uporabnikom. Razpravljali smo o sodelovanju med temi oddelki in o težavah pri uporabi transevropskih sistemov.

Kot je razvidno iz tega kratkega potovanja po dogodkih zadnjega leta, se v Oddelku za centralno pomoč uporabnikom veliko dogaja. Vedno hitimo z iskanjem pooblastil, preučevanjem uporabniških navodil in tehničnih specifikacij za nove aplikacije. Poleg rednega dela se trudimo zadovoljiti vaša pričakovanja in želje po najrazličnejših izpisih, po sprotnih objavah nedelovanja ponovne vzpostavitve sistema. Ob tem upamo, da bo težav v prihodnje manj.

*Jordan Bevčar, CU Nova Gorica
Foto: arhiv CU Nova Gorica*

Priznanja ob mednarodnem dnevu carine

Svetovna carinska organizacija je 26. januar določila za mednarodni dan carine. Letošnja tema, ne samo tega dneva, ampak vsega leta 2010, je partnerstvo med carino in gospodarstvom.

Generalni sekretar Svetovne carinske organizacije Kunio Mikuriya je ob tej priložnosti na predlog Carinske uprave RS s posebnimi priznanji počastil tri sodelavce, ki močno izstopajo pri sodelovanju z gospodarstvom. To so namestnik generalnega direktorja Carinske uprave RS mag. Stanislav Mikuž, direktor Carinskega urada Nova Gorica Jure Bačar in pomočnik direktorja Carinskega urada Celje Marjan Grosek. Priznanja jim je 11. februarja 2010 podelil generalni direktor Carinske uprave RS Rajko Skubic.

Jure Bačar, mag. Stanislav Mikuž, Rajko Skubic in Marjan Grosek.

Mag. Stanislav Mikuž, namestnik generalnega direktorja Carinske uprave RS, je nedvomno človek, ki je v Carinski upravi RS naredil največ za sodelovanje z gospodarstvom. Od samega začetka je bil dejavno vključen v proces poenostavitve in uvajanja brezpapirnega poslovanja. Zna prisluhniti in razumeti potrebe gospodarstva ter jih umestiti v carinsko poslovanje na tak način, da ni okrnjena raven carinskega nadzora in kontrole, hkrati pa so izpolnjena pričakovanja in interesi gospodarstva za čim hitrejši in cenejši pretok blaga. Svoje ideje in rešitve je udeležil v projektu S partnerstvom do optimizacije delovnih procesov in hitrejšega pretoka blaga, ki je bil nagrajen s posebnim priznanjem za dobro prakso. Zagotovo je v veliki meri njegova za-

sluga, da je danes partnerstvo s podjetji način dela vseh carinskih uradov, Slovenija pa med vodilnimi državami članicami EU pri elektronskem poslovanju, poenostavljenih postopkih in partnerskem odnosu s podjetji.

Jure Bačar, direktor Carinskega urada Nova Gorica, je v carino prišel malo pred osamosvojitvijo Slovenije in se takoj soočil z postopki, ki so bili prej ovira kot pa pomoč gospodarstvu. Izkazal se je z odličnim odnosom do gospodarstva, uvajanjem novih načinov dela in večanjem medsebojnega zaupanja. Vedno je presenečal z novimi rešitvami, kako gospodarstvu olajšati in poceniti poslovanje. Carinski urad Nova Gorica je tako skupaj s celjskim postal vodilen pri poenostavitvah in razumevanju težav gospodarstva. Danes so prav njegove zamisli vgrajene v veliko rešitev slovenske carine. S svojim delom je eden tistih kolegov, ki je prav z odnosom in odličnim razumevanjem potreb gospodarstva veliko prispeval k ugledu carinske službe.

Marjan Grosek je že dolga leta pomočnik direktorja v Carinskem uradu Celje. V svojem uradu je s sodelavci oral ledino na področju sodelovanja z gospodarstvom, pri iskanju rešitev, ki so podjetjem omogočale hitrejši pretok blaga. Danes samoumevne rešitve so v času, ko jih je uvajal na Celjskem, zahtevale veliko iznajdljivosti, prepričevanja in nenazadnje tudi poguma. Carinski urad Celje je bil že takrat zgled vsem, to pa ostaja tudi danes, še zlasti pri poenostavitvah in sodobnem pristopu do carinjenja. Veliko se nas je hodilo v Celje učiti novih pristopov, ki smo jih na začetku gledali z malce razumljivega nezaupanja in strahu. Vendar je s svojim preprostim, nebirokratskim razmišljanjem in praktičnimi rešitvami vedno razblinil vse dvome in vsakogar opogumil, da je stopil na to pot.

*Sabina Langus Boc, GCU
Foto: Brane Gregorič*

Dobro sodelovanje

Skupna je ugotovitev, da so odnosi med policisti in cariniki zelo dobri.

Na rednem delovnem posvetu med Policijsko upravo Celje in Carinskim uradom Celje 8. januarja 2010 se je direktor Policijske uprave Celje Karol Turk zahvalil za dobro sodelovanje direktorici celjskega carinskega urada Dariji Vidmar in ji izročil znak njihove uprave.

Ivan Šef, CU Celje
Foto: Marjan Grosek

Carinske igre kot družabni dogodek

Še vedno sem pod vtisi pravkar končanih 9. letnih carinskih športnih iger, ki smo jih preživeli v Ajdovščini v soboto, 12. junija 2010. Organizatorji smo si najbolj želeli lepega vremena in smo ga tudi dobili.

Prvi vtis je vročina, ki je spremljala igre podnevi in zvečer v dvorani. Nekaj jih je tudi omagalo, na srečo brez posledic.

Drugi vtis je družabnost, ki si jo lahko med 500-glavo carinsko množico občutil na vsakem koraku. Obudila so se stara poznanstva, stkala nova, veliko je bilo novih obrazov, saj letnih iger ni bilo že pet let. Druženje je tudi pravi smisel iger. Igre povezujejo ljudi v carini in jo delajo močnejšo in enotnejšo. Prav to bomo v prihodnosti zelo potrebovali.

Tretji vtis je zdrava tekmovalnost v navezi z zabavo. Če primerjam te igre in igre na isti lokaciji leta 1994, pri katerih sem prav tako sodeloval kot organizator, so bile te veliko manj tekmovalne in veliko bolj zabavne. In tudi številčnejše v absolutnem smislu, da ne govorim o deležu sodelujočih glede na število zaposlenih danes in takrat.

Očitno smo z leti prerasli željo zgolj po tekmovanju in tako je prevladala zabavna in družabna plat. Mislim, da je takšen model iger tisto pravo tudi za naprej.

Na koncu bi se želel zahvaliti vsem, ki so na različne načine pripomogli, da so igre uspeli. Zahvaljujem se generalnemu direktorju in njegovim ožjim sodelavcem, ki so igre ves čas močno podpirali in pomagali pri organizaciji. Brez njihove podpore prireditve zagotovo ne bi bilo. Omeniti moram še skoraj 60 uslužbencev Carinskega urada Nova Gorica, ki so sodelovali pri izvedbi iger. Pa ne samo tega dne. Prostovoljno in z veliko mero dobre volje in prepričanja, da to zmoremo, ter ob glasnem vzpodbujanju predsednika organizacijskega odbora smo se te naloge lotili že veliko prej. Na koncu nam je igre uspelo spraviti pod streho, na kar smo zelo ponosni. Res upam in si želim, da bi se čez dve leti spet srečali na letnih igrah, sicer pa se vidimo naslednje leto na zimskih igrah, ki jih bo organiziral Carinski urad Celje.

Hvala vsem, da ste prišli.

Jure Bačar, direktor CUN G
Foto: Kostja Princič

Divja borba pod Goro.

Uspelo je CU Koper.

Kljub tekmovalnosti je zmagala družabnost.

Pomemben je umetniški vtis.

Namizni tenis: lepša stran športa.

Še vedno nerešena uganka belih in črnih.

Najboljši očitno niso v Južni Afriki.

Zmagovalci malega nogometa.

Športniki, zaposleni v slovenski carini

Zaposlitev v državni službi zagotavlja športnikom socialno varnost in s tem nemoteno treniranje in tekmovanje, za posamezna ministrstva kot tudi za državo pa pomeni promocijo in identifikacijo ne le s športom in športniki, ampak tudi z domovino.

Sporazum o zaposlovanju vrhunskih športnikov in trenerjev v Carinski upravi RS, Policiji in Slovenski vojski, sklenjen leta 1996, v katerem so opredeljena merila za zaposlovanje, predstavlja osnovno izhodišče za zaposlovanje slovenskih vrhunskih športnikov in trenerjev. Podpisniki sporazuma so Ministrstvo za finance – Carinska uprava RS, Ministrstvo za obrambo – Slovenska vojska, Ministrstvo za notranje zadeve – Policija, Ministrstvo za šolstvo in šport ter Olimpijski komite Slovenije. S podpisom novega sporazuma, 22. oktobra 2007, so se med drugim zavezali, da bodo imeli do leta 2015 v svojih vrstah skupaj 200 vrhunskih športnikov in trenerjev.

Ker je število športnikov in trenerjev – kandidatov za zaposlitev običajno večje, kot je na voljo prostih mest, je Odbor za vrhunski šport pripravil merila za oblikovanje skupne prednostne liste kandidatov, ki jih predlagajo nacionalne panožne športne zveze. Osnovno izhodišče za uvrstitev na prednostno listo predstavlja športnikov dosežek oz. uvrstitev na največjih mednarodnih tekmovanjih. Prednostna lista kandidatov se oblikuje dvakrat letno. Slovenci znamo ceniti vrhunske športne dosežke, saj kar 86,3 % celotnega vzorca vseh odraslih prebivalcev Slovenije meni, da šport prispeva k ugledu države (Doupona Topič & Kovač, 2004) in je njen dobri promotor (Bednarik & Kline, 1997). Vrhunski šport je v Sloveniji dogovorno opredeljen v 2. členu Zakona o športu (1998) kot »priprava in tekmovanje športnikov, ki imajo po merilih Olimpijskega komiteja Slovenije (1993, 1999, 2007) za kategorizacijo športnikov v Republiki Sloveniji status mednarodnega, svetovnega in perspektivnega razreda.« Skladno z 38. členom Zakona o športu je »vrhunski športnik državljani Republike Slovenije, ki doseže vrhunski športni dosežek mednarodne vrednosti«; ta je opredeljen skladno z merili kategorizacije športnikov v Republiki Sloveniji, ki jih predlaga Olimpijski komite Slovenije in potrdi Strokovni svet Republike Slovenije za šport. Po merilih Olimpijskega komiteja Slovenije je leta 2009 število vrhunskih športnikov s kategorizacijo statusa svetovnega, mednarodnega ali perspektivnega razreda

Podpis sporazuma s športniki leta 2007 v predsedniški palači.
Foto: Sabina Langus Boc

znašalo 794. Status v teh razredih lahko športniki pridobijo samo na podlagi uspešnosti v mednarodnem okolju. Nova merila za kategorizacijo športnikov so zahtevnejša, saj se je število vrhunskih športnikov zmanjšalo, prav tako pa to pomeni zmanjšanje možnosti za zaposlitev v državni upravi.

V Carinski upravi RS je trenutno zaposlenih 15 vrhunskih športnic in športnikov v panogah alpsko smučanje, smučarski teki, smučarski skoki, deskanje, veslanje, jadranje, strelstvo in kajak kanu. Slovenski športniki, zaposleni v carini, smo si enotni, da je za vrhunske rezultate in opravljanje poklica vrhunškega športnika nujna podpora države in ministrstev. Za alpskega smučarja **Andreja Šporna**, drugouvrščenega na smukaški klasiki v Kitzbühlu, pomeni zaposlitev v carini veliko podporo njegovi športni karieri: »Zago-

Kranjskogorčan Andrej Šporn.
Foto: Tadej Jeras

Med colskimi osnovnošolci.
Foto: Sabina Langus Boc

taavlja mi socialno varnost zaposlitve in delovno dobo. Menim, da je podpiranje slovenskih športnikov v okviru organov, kot je carina, pomembno in predstavlja veliko olajšanje za športnike, ki se tako lahko mirno posvetijo svoji športni poti.« Prav tako za deskarja, nekdanjega svetovnega prvaka, **Roka Flandra**: »Zame kot vrhunskega športnika pomeni zaposlitev v slovenski carini eksistenco in osnovne pogoje za opravljanje poklica vrhunskega športnika.« **Bernard Vajdič**, odlični slalomist, pravi: »V prvi vrsti je velika čast, da sem lahko del tega, po drugi strani pa je še dodaten motiv na moji športni poti.«

Zimski športniki, zaposleni v carini, sodelujemo na mednarodnih zimskih carinskih igrah, ki vsako leto potekajo v drugi alpski državi, podpisnici dogovora. To so Švica, Francija, Nemčija, Avstrija, Slovenija in Italija, ki vsako leto ciklično zamenjujejo mesto tekmovanj. Mednarodne carinske igre so tekma FIS z udeležbo najboljših tekmovalcev svetovnega pokala, zaposlenih v carinah alpskih držav. Slovenski športniki cariniki pa ne glede na specifičnost športne panoge sodelujemo tudi na promocijskih in uradnih dogodkih slovenske carine. V preteklih dveh letih smo sodelovali ob 40-letnici evropske carinske unije. Športniki smo delili razglednice in zloženko s praktičnimi informacijami za potnike na Gruškov-

Deskar Rok Flander na mejnem prehodu Metlika.
Foto: Sabina Langus Boc

Maja Benedičič na mejnem prehodu Obrežje.
Foto: Milan Kelher

ju, na Obrežju, v Metliki, v Sečovljah in na Brniku. Obiskali smo še osnovni šoli Col in Otlica, kjer smo učence seznanjali tako z delom carinikov kot tudi z informacijami s področja športa.

Izkušnje športnikov z zaposlitvijo in dejavnostmi, v katere nas vključi carina, so zelo pozitivne.

Rok Flander: »Najbolj so mi všeč projekti, kot je otroška varnostna olimpijada. Projekti, pri katerih gre za izobraževanje in uzaveščanje predvsem mladih ljudi. Prav tako so mi všeč vse promocijske dejavnosti carine in sem na njih vedno pripravljen sodelovati, če mi le čas to dopušča.«

Andrej Šporn: »Zaposleni v carini, s katerim komuniciram ob posameznih dogodkih, so izjemno prijazni, dobro pa je urejena tudi administrativna podpora, saj vsa organizacija vedno gladko teče.«

Maja Benedičič, smučarska tekačica z najboljšo slovensko uvrstitvijo na Vasaloppetu, smučarskem maratonu: »Zanimiva in nadvse zabavna je bila izkušnja na mejnem prehodu Obrežje leta 2008. Bila sem zelo radovedna, kar naprej sem spraševala carinike, kako prepoznavajo morebitne 'švercarje', kje tihotapijo prepovedane stvari, kakšni so postopki pri pre-

Alpski smučarki Petra Robnik in Ana Drev v dobri družbi.
Foto: Sabina Langus Boc

gledovanju avtomobilov, tovornjakov, ljudi itd. Lanskoletni obisk dveh osnovnih šol, ko smo športniki odgovarjali na vprašanja učencev, pa je bil zelo veselo obarvan. Učenci so se precej spoznali na šport, kar je spodbudno.«

Bernard Vajdič: »Kolikor mi urnik smučarskih aktivnosti dopušča, sem vedno bil zagovornik tega, da nam je treba omogočiti čim širši pogled na delovanje carine, zato sem vesel vsakega projekta, v katerega me lahko carina vključi.«

Zanimivi so predvsem odgovori na vprašanje, kakšne predstave so imeli o carini pred zaposlitvijo in kako gledajo nanjo sedaj, ko so zaposleni.

Rok Flander: »Preden sem bil zaposlen v carini, je zame predstavljala postopek pri prehodu meje. No, ko sem pred dvema letoma na dan carine stopil na drugo stran, torej med vrste carinikov na mejnem prehodu Metlika, je bila to zame povsem nova izkušnja. Nekako sedaj bolj razumem, zakaj je carina nujno potrebna, zakaj je to eden ključnih organov države in ne nadležna organizacija, kot jo mogoče vidi večina ljudi, ko prečka mejne prehode.«

Podobnega mnenja sta tudi Andrej Šporn in Bernard Vajdič: »Mislil sem, da gre zgolj za uradne osebe na mejnih prehodih, po vstopu v carino pa sem spoznal, da je njeno delo mnogo širše.«

»Največja razlika je ravno v tem, da prej nisem imel pravega oz. širšega pogleda na carino in na področja, na katerih deluje, sedaj sem dosti bolj razgledan in gledam na carino z velikim spoštovanjem.«

Aktualna smučarska slalomka državna prvakinja **Ana Drev** je povedala, da se njena predstava o carini ni bistveno spremenila: »Zame je predvsem nova predstava o povezanosti slovenske carine z alpskimi državami, ki tudi skupaj organizirajo carinske igre. Tega prej nisem vedela. O slovenski carini imam po nekaj letih delovnega staža mnenje, da je zelo prijetno sodelovati z ljudmi, ki sem jih spoznala po tej plati. Zame pomeni ta zaposlitev pomemben dejavnik na moji športni poti, saj se lahko z rednim mesečnim dohodkom bolj profesionalno ukvarjam z alpskim smučanjem, kar ogromno pripomore k boljšim športnim rezultatom.«

K napisanemu naj še dodam, da športniki z zaposlitvijo v slovenski carini vestno prispevamo tudi k njenemu ugledu in prepoznavanju doma in v svetu. Z veseljem se udeležimo tako uradnih kot neuradnih dogodkov, če nam čas med športnimi dolžnostmi, treningi in tekmovanji to dopušča. Neposredno pa tako prispevamo tudi k promociji države in njenih organov.

Petra Robnik, alpska smučarka, GCU

Bernard Vajdič je v carini zaposlen od leta 2006.
Foto: arhiv GCU

57. mednarodne zimske carinske igre v Garmisch-Partenkirchnu

Mednarodne zimske igre so že dolgo za nami. Zdi se daleč kot lanski sneg. Če pogledam po hribih, pa je sneg še zelo nizko in bo še dolgo ostal. Tako kot spomini na letošnje 57. športne igre alpskih dežel, ki so bile od 14. do 18. marca v mestu Garmisch-Partenkirchen na Bavarskem. Starejše mesto, na poti med Benetkami in nemškimi deželami, je tisto, ki so ga Rimljani imenovali Partanaum. Garmisch se pojavi okoli leta 800, osnovalo ga je germansko pleme Tevtonov.

Mesti se nista razumeli in šele organizator olimpijade leta 1936 je prepričal župana o romansko-germanskem prijateljstvu in združitvi mest. Od takrat v Garmisch-Partenkirchnu stoji olimpijski stadion v izteku skakalnice in veleslalomске proge. Zdaj lahko naprave uporabljajo tudi najboljši cariniki, ki se upajo spustiti po zahtevni strmini. Veleslalomska proga s ciljno areno, ki je bolj podobna manjšemu nogometnemu stadionu, je bila prizorišče večerne otvoritve iger

Na otvoritveni slovesnosti so se smučarji z lučkami na čeladah in baklami v rokah spustili po pobočju v ciljno ravnino.

šestih držav. Na njej so zavihrale slovenska, italijanska, avstrijska, švicarska, francoska in nemška zastava, s katerimi so se po strmini v zavojih med baklami spustili smučarji z lučkami na čeladah. Slovenska četica je bila majhna, a je imela na tribuni podporo nekaj grl in src. Izkupiček sta bili dve tretji mesti: v skupnem seštevku točkovanja za alpske smučarje in v veleslalomski tekmi za ženske.

Carinske igre niso kar tako. Vsi, ki ste bili z nami na igrah leta 2002 na Bledu ali leta 2009 v Kranjski Gori, veste, da so tekmovanja čisto prava, z imeni, ki so na seznamih olimpijskih iger in svetovnega pokala. Za Slovenijo so letos tekmovali: Maja Benedičič, Ana Drev, Maruša Ferk, Petra Robnik, Mitja Dragšič, Aleš Gorza, Andrej Šporn in Bernard Vajdič. Lepo jih je videti od blizu, te sodobne gladiatorje, in še lepše ob zaključku, ko oblečejo carinske uniforme in zaplešejo kot velika carinska družina. Še nekaj se splača omeniti: bele klobase in belo pivo. Klobase so res bele in jih je treba olupiti. Zakaj, ne vem, a kot po navadi, ko ne veš, kako se zadeve lotiti, opazuj domačine. Zraven sodi posebna gorčica, ki ima

Zeleno-modri smučarji: Andrej Šporn, Bernard Vajdič in Aleš Gorza.

Smučarke Petra Robnik, Ana Drev in Maruša Ferk v družbi Franca Kotnika iz CU Jesenice in Rajka Skubica, generalnega direktorja CURS.

poleg okusa, ki ga poznamo, še malo sladkobe. Ni slabo. In pšenično pivo bledega videza in še kar dobrega okusa. Glede tega, kdaj jesti te klobase, imajo Bavarci rek, ki pravi, da klobasa ne sme slišati opoldanskega zvonjenja. Torej dopoldanski gurmanski užitek na terasi, soncu, bleščecem snegu in v prijetni družbi.

Prihodnje leto bodo igre v Švici in želimo si, da bi se slovenska športna četa okrepila še za kakšno smučarko ali smučarja, tekača ali tekačico. Za zdaj nedosegljiv cilj pa ostaja, da bi imeli moštvo tekačev in biatloncev za nastop v patroljnem teku, ki je bistvo iger in simbolnega pomena še iz časov, ko so bili cariniki ali mejaši oborožena služba na zasneženih alpskih prelazih.

Hvala športnikom, ki ste zastopali slovenske barve, in vsem, ki se veselite slovenskih nastopov in osvojenih priznanj.

*Tadej Jeras, GCU
Foto: Tadej Jeras*

Slovenska delegacija na 57. mednarodnih zimskih carinskih igrah.

Cariniki so tudi umetniki

V carinski službi so zaposleni ljudje raznih poklicev in profilov, ki v prostem času razvijajo svoje skrite talente. Tako je med nami nemalo odličnih športnikov, glasbenikov, slikarjev, fotografov, pesnikov in igralcev; med slednje se uvrščam tudi sam.

Odkar vem zase, sem zaljubljen v odrske deske in v vse, kar je povezano z njimi. Po srednji šoli sem skušal nadaljevati na igralski akademiji, vendar žal, podobno kot drugod, talent ni edino merilo na sprejemnih izpitih. Tako sem na koncu pristal v carinski službi. Kljub temu ves čas delujem v raznih gledaliških skupinah, ki sem jih večinoma tudi soustanovil. Trenutno delujem v Teatru Harlekin, ustanovljenem leta 2005. Prva leta smo delali predvsem z otroki, ki so bili združeni v skupino Kokolo. S to skupino smo uprizorili devet predstav, vse so bile naše avtorsko delo. Bili smo zelo uspešni, saj smo se z njimi redno visoko uvrščali na otroških festivalih v Sloveniji in tujini. S predstavo Palček in sedem Sneguljčic smo bili na festivalu Maslačak v Sisku izbrani in povabljeni na festival Fringe v Edinburg na Škotsko; zaradi nerazumevanja lokalnih in državnih institucij (finančne težave) pa tja nismo odšli. Pred tremi leti je pod mojim vodstvom začela delovati mladinska skupina, s katero sem na oder uspešno postavil svoje avtorsko delo Zadnje sanje. Predstava nas popelje v svet dvoje mladih in v svet drog. S članom te skupine sem uprizoril tudi dve njegovi monokomediji, ki sta bili zelo uspešni. V istem času smo začeli delati predstave za odraslo publiko. Ker se zavedamo, da so časi težki in da si ljudje želijo sprostitev, smo se odločili za komedije. Tako smo konec leta 2008 premierno uprizorili komedijo Predigra. Komedija je moje in prijateljevo avtorsko delo, govori pa o zgodah in nezgodah zakonskega para sre-

dnjih let. Tu je seveda še nepogrešljivi ljubimec. Komedija je požela velik uspeh, saj jo igramo že skoraj dve leti po vsej Sloveniji. Do sedaj smo jo odigrali 57-krat (kar velja za velik uspeh tudi za poklicna gledališča) in nič ne kaže, da bo šla v pokoj, saj bomo z njo to poletje gostovali na festivalih po Sloveniji (Koper, Vipava, Bled, festival Lent v Mariboru).

Konec lanskega leta smo premierno uprizorili igro Sayonara, komedijo o treh znanstvenikih, ki sestavljajo robota. Čeprav je na odru veliko situacijske komike, se nam skozi predstavo porajajo vprašanja, kdo smo, kje smo in kam gremo. Nad predstavo so navdušeni tako gledalci kot kritiki, saj smo bili povabljeni na več festivalov v Sloveniji in tujini (Poljska, Slovaška, Nizozemska, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Srbija). Oktobra bomo nastopili kot predskupina na Borštnikovem srečanju. Rad bi izkoristil to priložnost in vas povabil na ogled naših komedij 27. in 28. junija 2010 na festivalu Lent v Mariboru. Idej in volje je še veliko, vendar smo vsi v rednih službah, zato zaradi pomanjkanja časa ne moremo uresničiti toliko projektov, kot bi si želeli. Za konec vas v imenu Teatra Harlekin lepo pozdravljam in vas vabim na ogled naših predstav.

*Mitja Kranjc, CU Sežana
Foto: osebni arhiv avtorja*

Prizor iz predstave Predigra – Mitja Kranjc je na levi.

Mitja Kranjc – »znanstvenik« na desni.

Ste že slišali za Zgbljeno legijo?

Nekateri da, veliko drugih ne. Dovolite, da se vam predstavita ONA in ON, ki jo vodi.

Kulturno društvo Zgbljena legija se je zgodilo leta 1998 ob dnevu zaljubljenih, in sicer štirinajsti dan v mesecu februarju v Ilirski Bistrici. Društvo se je javnosti prvič predstavilo z organizacijo javne tribune o problematiki odvisnosti od drog na Ilirskobistriškem.

V projektu so sodelovali skoraj vsi pomembni akterji, ki so takrat upali, da bodo zmanjšali primarne in ostale stranske učinke opojnih substanc. Ker se je po tej javni tribuni uživanje opojnih substanc med mladino drastično zmanjšalo, je društvo svoj prvi cilj uresničilo. Inspiracija in konspiracija miselnih procesov sta se odrazili v prvi gledališki predstavi, socialni drami z naslovom Brkinska tragedija.

JUHA ŽALOSTI

*Postrezi mi juho prijatelj,
da to moje okamnelo telo odtali.
Naj se razletijo te kosti, oblečene v kožo.
Tisočero bisernih kamenčkov, raztresenih po polju.
Rojstvo cvetov, ki ozdravijo bolečino.*

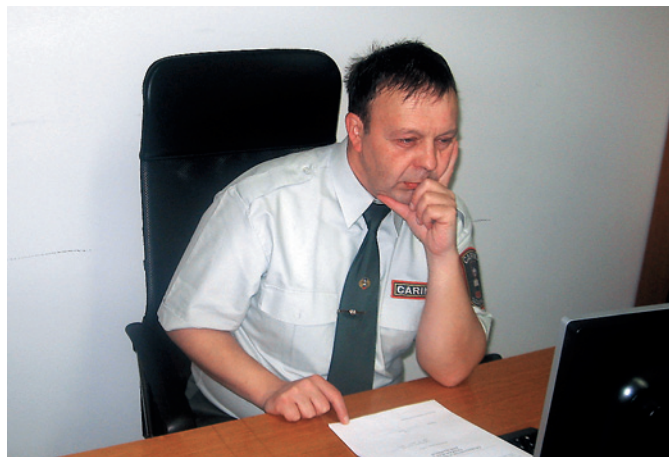
*Sanje niso nočna mora.
Noč ni noč.*

*Dobro jutro ne odžene dvomov.
Voščim ga le enkrat.*

*Zakaj bi se bal svoje žalosti,
ki plava v tej juhi, kremasti in neokusni.*

*Nihče me ne trpinči z vprašanji.
Nikomur nisem dolžan odgovora.*

*Juha je moja.
Jaz nisem svoj.*

Aleksander Borenović na delovnem mestu.
Foto: Darko Štemberger

V osmih letih se je predstava dogajala v večjem delu naše lepe domovine, in to približno štiridesetkrat.

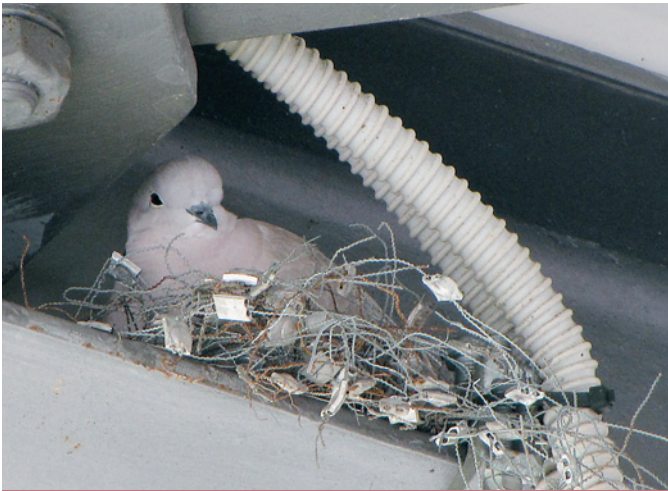
Tragedijo smo takratni člani društva preživeli. Leta 2003 se je rodil Josip Broz Tito. Predstava Od Kumrovca do Dedinja je kronologija nekega obdobja, ki na svojevrsten način popelje gledalca od rojstva do smrti velikega moža. Prepletanje humorja od situacijske komike do absurdnih zapletov ni pustilo gledalcev ravnodušnih, ne tistih, ki so bili častilci omenjenega možakarja, ne onih, ki to niso bili.

Društvo je v prvotni zasedbi delovalo do leta 2008, ko se je del starega članstva utrudil in prepustil svoje mesto mlajši generaciji. Z njenim prihodom je prišla drugačna miselnost in trenutni projekti, ki jih pelje društvo, so namenjeni dijaški in študentski populaciji. Projekt društva, ki je v teku, je literarno glasilo Večerna debata. V glasilu je največ prostora namenjenega mladim ustvarjalcem, katerih čas šele prihaja.

Iz Borenovičevega ciklusa Potovanja, ki nastaja od leta 1993 in naj bi izšel v bližnji oz. daljni prihodnosti, vam predstavljamo pesem iz poglavja Balade.

Aleksander Borenović, CU Sežana

Grlica – kradljivka zalivk

Iznajdljiva grlica si je spletla gnezdo iz carinskih vrvic.
Foto: Janez Donša

Življenje piše svoje zgodbe. Cariniki Izpostave Središče ob Dravi smo se na lastne oči prepričali, da ni nič kaj drugače v živalskem svetu. V začetku maja so kar naenkrat začele izginjati vrvice z nadeto carinsko zalivko, ki jih imamo pripravljene za plombiranje tovornjakov. Kolega je pripravil 20 vrvic in – glej ga zlomka – spet jih ni bilo več, čeprav je šlo mimo le pet tovornjakov. Le kdo jih potrebuje? Spominjam se, da so bile zalivke včasih svinčene in jih je kak carinski ribič lahko uporabil za svoj hobi pri namakanju trnka. Novejše za kaj takega niso več uporabne. A spretno in ostro carinsko oko je seveda ujelo tatico na delu. To je bila grlica, ki si je na jeklenem ogrodju naše nadstrešnice gradila svoje gnezdece. Nič ji ne zamerimo njenega dejanja, naj samo v miru opravi svoje poslanstvo, kot ji narekuje mati narava.

Janez Donša, CU Murska Sobota

Karikatura: Carinska kontrola

Avtor karikature je Boštjan Hepe, CU Ljubljana

Očistimo.si in dan Zemlje

V okviru svetovnega dneva Zemlje in akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu smo se tudi v Carinskem uradu Celje odločili očistiti svojo okolico. Zemlja je vendar kot naša mati, ki nam je dala možnost življenja in bivanja na njej, zato ji lahko pokažemo vsaj malo hvaležnosti.

Prostovoljci smo zavihali rokave in pljunili v roke.

Zgodilo se je 21. aprila 2010, ko se nas je zbralo petnajst prostovoljcev in se je začela akcija Očistimo okolico našega urada. Kako je bilo? Akcija je uspela! Na majhnem prostoru smo nabrali 17 vreč raznovrstnih smeti.

Katarina Potočan, CU Jesenice
Foto: Milan Kuraš

Ekipa na delu.

Stanje pred začetkom akcije.

Rezultat akcije.

Direktor urada je bil za zgled.

»Komunalci« po zaključku akcije.

Carinski muzej

... Dela mu ni bilo mar, ampak nosil je od morja na svoji kobilici angleško sol, kar je bilo pa že tistikrat ostro prepovedano. Pazili so ga mejači, da bi ga kje nehotoma zalezli ...

»Kaj so mejači?« je vnučka vprašala dedka, medtem ko ji je bral Levstikovo povest o Martinu Krpanu.

Po vstopu Slovenije v EU se običajni ljudje čedalje redkeje srečujejo s carino. Carinike vidijo le ob vstopu na Hrvaško ali ob zapuščanju carinskega območja Evropske unije. Po vstopu Hrvaške v EU se bodo Slovenci s carino še redkeje srečevali. Tako bodo naši vnučki verjetno spraševali: »Kaj je carina?«

Porodila se je ideja o zasnovi carinskega muzeja, o kateri so govorili tudi na širšem kolegiju generalnega direktorja Carinske uprave RS. Sprejeli so sklep 67/2009 o ustanovitvi Carinskega muzeja in za vodjo imenovali Iztoka Leskovarja. V novem muzeju se bodo ljudje srečevali s carino na manj stresen in vsekakor zanimivejši način.

Skozi zgodovino smo se Slovenci znašli v različnih državnih tvorbah. Zgodovina Slovenije je pestra in zanimiva. Carina ne obstaja brez meje. Zastavlja se vprašanje, kje in kako so včasih potekale meje. Kdo nam je vladal? Vse to je povezano s carino. V Sloveniji je verjetno ohranjenih veliko zgodovinskih virov, ki so povezani s carino, iz različnih obdobij zgodovine. Najbližje zgodovinsko obdobje je obdobje SFR Jugoslavije in Zvezne carinske uprave Jugoslavije.

Vsi viri iz različnih zgodovinskih obdobij, ki v tem trenutku še obstajajo, so zanimivi tudi za Carinski muzej. To so lahko:

- stare carinske uniforme s pripadajočo opremo,
- carinske službene izkaznice,
- izveski carinskih izpostav ali mejnih prehodov,
- carinski pečati, žigi,
- potni listi,
- denar, ki se je takrat uporabljal,
- zemljevidi, uradni listi,
- carinske tarife,
- stare carinske deklaracije,
- fotografije, razglednice,
- vse ostalo, ki je kakor koli povezano s carino.

Carinski muzej bo zbiral vire na vse možne načine. Računa predvsem na donacije predmetov od posameznikov. Če lastniki predmetov ne bodo želeli odtujiti, pričakujemo, da bodo dani muzeju na posodo. Če bo potreba, bomo naredili po izvorniku tudi replike. Carinski muzej bo s pridobljenimi predmeti ravnal po pravih muzejske stroke. Carinske muzeje že imajo Avstrijci, Madžari, Italijani, Nemci, Francozi, Švedi ... Povezani so v Mednarodno združenje carinskih muzejev, ki je bilo ustanovljeno leta 1993 na Danskem (www.customsmuseums.org).

Prsna oznaka carinske službe SFRJ tretje generacije iz leta 1976 je donacija novemu muzeju.

Ta muzej bo naš muzej, zato prosimo vse aktivne in upokojene carinske delavce in delavke, da pri nastajanju muzeja pomagajo z gradivom, ki ga posedujejo. Če vedo, da ima kdo kaj zanimivega, prosimo, da nam pomaga navezati stik z njim. Več kot bomo imeli gradiva, zanimivejši bo naš muzej tako za nas kot tudi za naše obiskovalce. V muzeju bosta prikazani carinska preteklost in sedanost. Zadnje novice so vzpodbudne. Novonastali muzej je že navezal stike z Narodnim muzejem Slovenije. Njegovi predstavniki so obljubili vso pomoč, ki jo lahko nudijo. V akcisijsko knjigo Carinskega muzeja so vpisani prvi predmeti, ki so jih darovali Igor Peternel, Zoran Sedej, Jože Lindav in Milan Kolman. Javilo se je tudi nekaj naših upokojenih sodelavcev, ki želijo darovati muzeju.

Od bralcev našega glasila pričakujem novic o muzejskih eksponatih, ki jih želite donirati ali posoditi.

Naslov: Carinski muzej, Šmartinska cesta 55, 1523 Ljubljana, tel.: 01/478 3994 / 031 325 103, e-pošta: Iztok.Leskovar@gov.si, faks: 01/478 3906

*Iztok Leskovar, GCU
Foto: Iztok Leskovar*

10. krvodajalska akcija Generalnega carinskega urada,
19. marec 2010, Zavod RS za transfuzijsko medicino, Ljubljana

Foto: Leopold Cankar

28 krvodajalcev se je najprej prijavilo

Dajalce so pred odvzemom
testirali v laboratoriju.

Vsakdo je izpolnil vprašalnik
in obiskal zdravnika.

Čakanje na darovanje. Trema ali nestrpnost?

Eni že darujejo, drugi še čakajo.

Jaz sem že!

So se že natekli 4 decilitri in pol?

Organizator in pobudnik
krvodajalske akcije Leopold Cankar.

Dobro delo vedno nariše
prešeren nasmeš na obraz.

Na fotografijah niso vsi naši krvodajalci, saj so nekateri že prej odšli, mnogi pa darujejo kri v svojem domačem kraju, na poziv Zavoda RS za transfuzijsko medicino in ne le v organiziranih akcijah.